

«آثار اسلامیه و ملیه تدقیقی انگمنی» طرفداره ایکی آئندہ پرنسپس ایمبلیم

برنگی جلد

اہموم مدینتہ و تورک حرمہ عالیٰ

علیٰ تبعابر مجموعی

دین، اخلاق، حقوق، اقتصاد، انسانیات، بدیعیات، فیات، بنیۃ اجتماعیہ تدقیقی

مدیر :

کوہی سیلی زادہ محمد فتواد

دارالفنون تورک تاریخ ادبیاتی معلمانی

«آثار اسلامیه و ملیه تدقیقی انگمنی» کاتب عمومی

استانبول — مطبوعہ عاصمه

۱۳۳۱

ملى تىبلەر مجموعىسى: بىزىجى جىلد

صاپى ۱ - ۳

ئىخچى تەقىقدار

٤٦ —	تۈرك ادیياتىندا عاشق طرزىنىك منغاً و تکاملى حىنده بىر تېرىبە [كۆپريلى زادە محمد فؤاد]
٢٠٥ —	برقۇمك تەقىقىندا تعقىب اولونەجق، اصول [ضىا كوك آلپ]
٤٥٦ —	اسكى تۈركلەردا جەتىاعى تىشكىلاتە مەنطىق تىصنىفlar آزاستىدە تىاظۇر [ضىا كوك آلپ]
٤٦٣ —	اسكى تۈرك موسيقىسەنە دائىر تىبلەر : « كوك » لى [روئى يېكتىرا]

شەھىر

١٦٢ — ١٢٥	مازدە ئىزىم « ك » اسكى تۈرك اعقاىدلرى اوزرىنەكى تائىرى [ادغار بولوشە: محمد فؤاد]
٢٣٣ — ٢٠٧	اورتە آسيا تۈرگەسى اوزرىنە تەقىقلەر [تۈرى يۈزەف: راغب خالوصى]
{ ١٨٦ — ١٦٣
٣٨٠ — ٣٤٩
٥٧٠ — ٥٤٥	[معلم بارتولد : راغب خالوصى]

مەتلۇر

١٢٤ — ١١٣	رسالە والدە تىرىجەسى
٥٧٦ — ٥٧١	نفس الامر نامە
{ ١١٢ — ٤٩
٣٤٨ — ٣٠٥	عثمانلى قانوننامەلرى
٥٤٤ — ٤٩٧	عثمانلى قانوننامەلرى
{ ٢٥٦ — ٢٣٥
٤٨٠ — ٤٦٤	باير شاهك شعرلىرى
{ ٣٠٤ — ٢٥٧
٩٦ — ٤٨١	العراضه فى الحكاية السلاجوقىه تىرىجەسى

مەتھۇر

١٩٢ — ١٨٧	آثار اسلامىيە و مەلیه تەقىق انجمنى ئۆظامنامە و تىعلیماتنامەسى
٣٨٤ — ٣٨١	آثار اسلامىيە و مەلیه تەقىق انجمنى مەدل تىعلیماتنامەسى
٥٧٦	انجمنە انتخاب ايدىلەن اعضا

ملی سی ام بى محى عسى

صایی ۱:

مارت - نیسان ۱۳۳۱

جلد ۱:

تورک ادبیاتنده

عاشق طرزینک منش و تکاملی

مقدنه بـ چـ بهـ

محرری :

کوپریلی زاده محمد فوار
دارالفنون تورک تاریخ ادبیاتی معنی

مدھل : عاشق ادبیانی مقدنه کی تلقی

بزده، « خلقيات » دينلن شعبه معرفتك ساخه شموله كيره. شفاهي خلق ادبیاتله تاريح ادبیاتك باشليجه موضوع تدقيني تشکيل ايدهن فلاسيق خواص ادبیاتي آزادنده اوچنجي بر سلسه مخصوصلاوه تصادف ايديورزكه « عاشق ادبیاتي » عنوان معنيداري آلتنده بويوك بركتاهه تشکيل ايديبور. شو جوک زمانلره كنجيجه قدر تورک ملکتلىرىنك هر طرقه، بويوك شهرلدن ايصسر كويبلره قدر هريره و خلقك مختلف طبقه‌لری آراسنه صوقولان، محتمم كبرا قوناقلرنده اولاديغى كې فقير قەھوەخانەلرددە برموقع رغبت بولان عاشقلر واونلرک ادبیاتي، اسک تورک حيات بىدييەسنك - بلکه اڭ شيان دقت اولماسنه رغمَا - اڭ مجھول و تدقيقى همان همان معتبر بـ شعبهـى عـد اـلوـنـابـايـير . شيمدى يـه قـدر

[*] عثمانلى قانونىتامارى

مرحوم دوقورلە سلطانىه سليمانىه خادىم عليه الرحمه والرضاوه هضرتىرىنىڭ زادە بامانىزىدە
مرحوم شىخ ارسوم اپرىالسعود افندى هضرتىرىنىڭ عصمنىدە اوئارىه قانوونه ئامىسلاطانىسىدە كە
ئىمۇغۇش شىرىفە موافقى مقرىء اولوب ھالا معتبر اوئارىه قوانىق ومىائىدر .

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذى له ملك السموات والارض وهو على كل شئى قدير جناب خاقان روى
زمين وخليفة رسول رب العالمين مالك العالم ظل الله الظليل على كافة الامم محمد
قواعد الشرع المبين مؤيد مقاعد الدين المتين مظهر كلام الله العليا رافع اعلام الاسلام
انى المأية القصيا فاتح بلاد المشارق والمغارب بسيف الله المسالول وجنده الفالب صاحب
المعازى المشهورة فيما بين الانام والواقع المسطورة على صهافيف الايام المجاهد فى سبيل الله
بعزم واهتمام ملحق مالك الحرب الى دار الاسلام حايز الامامة العظمى والسلطان
الباھر وارث الخليفة الکبیرى كابرًا عن کابر ناشر القوانين السلطانية عاشر الخواقين
العثمانية كاسرا كاسرة وفاهر القروم سلطان العرب والجم والروم حامى حمى الحرمين
المحتزمين والمقامين المتخمين الساطان ابن السلطان سليمان خان ابن السلطان
سليم خان لازالت سلسلة سلطنته مسلسلة الى يوم يبعثون ولا برحى احكام معداته جارية
في اقطار الربع المسكون حضر تلى توفيق ريانى ايله ولايت بودى فتح وتسخير بیوروب

[*] ماغىسىدە كى حيات حقوقىھىزى تدقىق خصوصىدە اسکى عثمانلى قانونىماھىرىيەتك بويوك بر
قيمت واهىتى وارددر . تارىخ عثمانى انجمنى فاتح وسلطان سليمان قانونى زمانلىرىنىھ عائىد اىكى مېم
قانونىماھىي وييانە كتبخانە ايپراطورىسىندىن بىلب ونشر اىتك صورتىلە عثمانلى تارىخ حقوقنەن مېم بىر
خدمتىدە بولۇندى . بىر بىر خدمتى اكال واتام ايجون المە كېن اسکى عثمانلى قانونىماھىلىنى بىر
بىر نشر اىتك املندەيىز . بوصايىزدە كى قانونىماھىتك استانبول واوروپا كتبخانەلرندە مختلف نسخەلى
موجود ايسەددە، بىزه اساس اولان، كۆپىرىلى زادە فۋاد بىك خصوصى كتبخانەسىندىن استخارە ايدىلەن
نسخىدر كە، اثنای طبىعە مختلف نسخەلە قارشىلاشدىرىلىق صورتىلە امكان درجه سىندە توپىقىنە غىرت
ايدىلەشىدە، ياقىنەدە، كتبخانەلرخزىدەكى مختلف قانونىماھ نسخەلرینە عائىد مغىل بركتابيات تدقىق نشر
اىتك اميدىندە بىز .

کافه رعایا و عامله برایا اوزرینه احکام معدلت زاهره‌لری اجرا اولنجه آصدی اولنقده امر. جلیل المقدار و فرمان جلیل الاتارلری بوجهله صادر او لمشدركه عموماً ولايت مرقومه‌نک اهلى يرلو يرنده متصرف اولوب الارنده اولان اموال منقوله‌لری و قصباتنه و قراده اولان. اولری و باغلرینک وباغچه‌لرینک عمارتلری کندولرینک ملکلری اولوب هر يجه ديلرلرایسه تصرف ایده‌لر بيعه وهبه‌يه و سائر وجوه تملیکاته قادر اوله‌لر باغلرینک وباغچه‌لرینک. حقوقین ادا ایده‌لر فوت اولدقلرنده و رثه‌لرینه تملیک طریقیه انتقال ایله اصلاً کسته. دخل و تعرض ایله وزراعت و حراجت ایده کلکلکلری ترلازی دخی الارنده مقرر اوله. لكن ذکر اولان اصناف کبی ماللری ملك اولدینی کبی ترلازی ملکلری اولمیوب. بلکه سائز مالک محروسه‌ده ارض میری دیمکله معروف اولان اراضی مملکت قیلندن. اولوب رقبه ارض بیت الممال مسلمین ایچون عاریت طریقیه رعایانک تصرفلرنده اولوب. انواع جبویدن و سائز مزرعاتندن هرنه ديلر ایسه اکوب یچوب عشرادینه اولان خراج. مقاسمه‌سین و سائز حقوقین ادا ایدوب یجه ديلر ایسه استقلال ایده‌لر مادامکه اراضی‌ی. معطل ایتیوب کاینیز زراعت و حراجت و تعمیر ایدوب یقصوز حقوقین ادا ایده‌لر کسته. دخل و تعرض ایله فوت اولنجه دکن یجه ديلرلرایسه تصرف ایده‌لر فوت اولدقلرنده. اوغلاری کندیلر مقاملرینه قائم اولوب تفصیل مذکور او زره تصرف ایله‌لر اوغلاری قالنر. ایسه سائز مالک محروسه کبی اراضیلری اسلوب سابق او زره خارجدن تعمیره قادر کمنه‌لره. اجرت معجله‌النوب طاپویه وریله انلر دخی تفصیل سابق او زره تصرف ایده‌لر وباغلرینک. وباغچه‌لرینک پرلری بوقیلدن اولوب باع وباغچه‌لری خراب او لکدبه یرلری سائز ترلازی. کبی اولوب تصرفلرنده اولان عمارتلری کبی ملکلری اولق توهم اولنیه.

[مسئل] بحسب الشرع الشريف ارض خراجیه و ارض عشریه‌ندر تفصیلاً بیان.
بیوریوب مثاب اوله

الجزء امام بر مملکتی فتح ایدوب اراضی‌ی غائمه قسمت ایلسه یاخود قبل الفتح:
اهلى عموماً اسلامه کلوب امام اراضی‌ی الارنده ایقا ایلسه اول اراضی عشریه‌در زیرا مسلم او زرینه وضع اولان وظیفه عبادت مقوله‌سندن اولق لازم‌در خراج ایسه مؤنث. لازمه‌محضه‌در ابتداء مسلم او زرینه خراج وضع اولنچ ممکن دکلدر همان عشر وضع اولنور اکر امام اول مملکتی فتح ایدوب قیرمایوب و اسیر ایتیوب بلکه ینه یرلرنده مقرر قیلوب والارنده اولان یرلرینی کندولره سائز طوارلری کبی تملیک ایدوب کندولره.

جزيه وضع ايذوب يرلريته وظيفه تعين ايدرسه اول وظيفه البه خراجدر عشر المق
احتمالي يوقدر زيرا عشرده عبادت معناسي وارددر كافر اكا اهل دكادر البت خراج وضع
اولنور اولدخي اين نوعدر بري خراج موظفردر كه ييلده برمقدار اچه النور وبرى
خراج مقاسمهدركه حاصل اولان غلهنك عشرمير مهيميدر ارضك تحمله كوره تعين
اولنور نصفه دكين تعين اولنق مشر وعبر ارض غایت اي او ليحق بوايکن نوع ارض كه
ذكر اولندى ايكيسي بيله صاحبلىتك ملكلريدر بوديار بركت آثارك [۱] عامه اراضيسى.
بونلرک كي دكادر نعشري يدر نه خراجيه در بلكه ارض مملكت در كه رقبه سى بيت الماكدر
تصرف رعاليه اجاره طريقيه طاپويه ويرلمشدر تصرف ايذوب خراج موظفني وخراج
مقاسمه سنى سپاهى يه ويرلر بيع وتمليكه قادر او لمازلر فوت اولوب او غلارى قالورسە
كندولرى كي تصرف ايذرلر والاسپاهى آخره طاپويه وير بومقوله يرلر پادشاه اسلام.
طرقدن تملک او لئانىجە كەسەنك ملکى او لماز

[مسئل] بحسب الشرع الشريف مملكت رومده رعايا النه اولان ارض عشرى ينك
بيى ورهنى ووديعى وعارىتى وشفعهسى واستبدالى او زيرىنه تعامل ناس واقع اولوب
قضاء حجت ويرملرى شرعىميدر بيان بىوريه

الجواب ارض عشرىه وارض خراجيه صحيفه اخراجه بيان او لئىشدر ايكيستنده بيله
تصرفات مذكوره نك جمله سى شرعىيز اما رعايا اللرنده اولان اراضى نعشريه ونه خراجيه در
بلكه ارض مملكت ذركه ارض ميرى ديمكله معروفدر ومشهوردر رقبه سى بيت الماكدر
تصرفى رعاليه تفويض او لئىشدر اكرلر ويچرلر خراج موظفني چفت اچه سى ادينه
بعض ديارده تاصمه اچه سى ادينه وخراج مقاسمه سنى عشرادينه ويرلر بري فوت اولوب.
اوغلى قالسە كندى كي تصرف ايذر كمسنه دخل ايدمز والاسپاهى آخره طبويه وير
قزى قالسە ايل ويردىكى طاپو ايله اكا وير متصرف او لئز اصلا تصرفات مذكوره دن
هېچ بىرينه شرع ايله قادر او لمازلر اكر بىرسى برنىن حق قرارين الوب تصرفين تفويض
ايتدىكده سپاهى اكر جائز كوزرسە تصرفه قادردر والا دكادر قضاة بيع وشراحتىن
ويرمك باطل محضر انك كي واقع او ليحق سپاهى اذىليه فلاىندى شو قدر اچه الوب.
يرينك تصرفين اكا تفويض ايذوب سپاهى دخى اكا طاپويه ويردى ديو حق قرارين
بازمى كرگىدر ودیعت قومق وعاريت ويرمك بر حكم شرعى ايجاب ايذر نسنه دكادر

ورعایا یارلرینی قولنمغه یاخود حفظ ایمکه بر کمسنیه ویرسه دیلدیکی وقتنه ینه المغه
قادرلردر [کتبه ابوالسعود]

[مسئله] فی زماننا روم ایلیده اولان رعایانک الرنده اولان اراضی عشریه
وخراجیه‌نک بیعی ورهنی وودیعتی واعارتی وبيع اولندقده شفعه‌سی جاری اولیی
واستبصال اوزره تعامل مقرر اولوب قضاة دخی سجالرینه قید ایدوب ویدلرینه
جحت ویروب امضا ایده کلشلر عندالشرع الشریف قضاتک ایتدکلری شرع شریفه
موافقمیدر بیان بیوریله

الجواب اراضی مرقومه نه عشریه ونه خراجیه در ارض مملکت در نهین فتحده
غانمینه تقسیم اولنوب عشریه قلمشدتر ونه اصحابه تمیلک اولنوب خراجیه صرف قلمشدتر
بلکه رقبه ارض بیت‌المالکدر افزار اولنوب متصرف اولنله اجاره طریقیه ویرلشدتر
زداعت وحراثت ایدوب خراج موظفی وخرج مقاسمه‌سی ویروب تصرف ایدرلر
تحریر اولان احکامک ودیعت وعاریت قلمه‌سی شرعی دکلدر ناس ایچنده جاری اولان
بیع وشرا وقف دکانلری اجاره ایله ساکن اولنلر بیع ایتدکلری کیدر سپاهی‌دن
اذنسز اولان معاملات کلیاً باطلدر اما حق تصریفیچون بر مقدار نسنه مقابله‌سنده فراغت
ایدوب صکره سپاهی طاپو ایله ویرمک شرع شریفه مخالف دکلدر الدوغی اچه ارضک
اجرت معجله‌سیدر قضاء محضنا رعایانک ویروب الماسنے بیع اطلاق ایدوب جحت ویرمک
اصلاً شرع شریفه موافق دکلدر النشاسی وامناسی دخی باطلدر [کتبه الفقیر ابوالسعود]

[مسئله] بوصورتده انطاولیده اولان اراضینک دخی احکامی وودیعت وعاریت وسلطین
وقف ایتدکلری اراضیده دخی بولیله میدر ورعایا الرنده اولان اراضی کندولری زراعت
ایتیوب آخره ایچاره ایتمه‌لری صحیح‌میدر والدقیری اچه کندولره حلامیدر یوقسه وقف
ایچون ضبط ایلک جائز‌میدر بیان بیوریله

الجواب بواراضینک احکامی بولیله در ودیعت وعارض عقود لازمه‌دن دکلدر اصحابی
دیلار ایسه استرداد ایدرلر اجاره‌یه ویرملری باطلدر وقفه تمام اجر مثل حاصل اولان‌قدن صکره
مستأجر اصحاب اراضی به بر مقدار نسنه ویرملری حرام اولانز اجر مثل اراضی انکله تمام
اوبور ایسه اولان‌خی وقفه ضبط اولنق لازم‌در زعاییه حرام‌در [کتبه الفقیر ابوالسعود]
[مسئله] ارض میری کتابله‌ده ارض عشریه دیدکلر میدر یوخسه خراجیه میدر

وتصرف ایدن رعایانک بیع ایلمری ورهن ایلمری ووقف ایلمری ووصیت ایلمری وهبه ایلمری ومیراث ذکری وشفعه‌سی جائز میدر وسائل احوال واحکامی نیجه در قضاء دخی سجلبرینه قید ایدوب وحبت ویروب امضا ایده کلشتر عندالشرع مقولیدر وکندولر زراعت وحراثت ایقیوب آخره ایچار ایلمری صحیح میدر والقلری اچه کندولره حلال میدر وسلطان ماضیه وقف ایلدکلری اراضی دخی نیجه در بیان بیوریله

الجواب کتابلرده اولان ارض عشریه وارض خراجیه صاحبلرینک ملکلریدر ایکیسنه بولیله تفصیل اولنان احکام ملک جمیعاً جاری در ارض میریده احکام من بوره‌نک هیچ بری جاری دکلدر اصلی خراجیه در اما کمنه به تملیک اولنایوب بیت‌المال ایچون افزار اولنوب تصرف ایدنره اجاره طریقه ویرشدر اکوب بیچوب خراج موظفين چفت ایچه‌سی ادینه ویرلر وخرج مقاسمه‌سی عشرادینه اداء ایدوب فوت اولدقلرنده اوغللری قالسه الارنده قالوب اوغلی قالمیوب قیزی فالسه ایل ویردیکی طاپو ایله اکا ویرلک امر اولنمشدر کمنه‌سی قلمسه آخره اجاره‌یه ویرلک امر اولنمشدر طاپو ادینه ویریلان اچه اجرت مفجعه‌هدر زمان تصرف‌لری تعین اولناماعله اجاره فاسد‌هدر اما یری تعطیل ایمدين انارنده الوب آخره ویرمکدن سپاهی منع اولنفین المغه شرعاً قادر دکلدر هان حقوق ارض نه ایسه انی الور روم ایل‌نده کی رعایانک الارنده کی ارض شعشه‌ریه ونه خراجیه در ارض ملککدر وحین فتحده نه غانمه قسمت اولنوب عشریه قلنمشدر ونه اصحابه تملیک اولنوب خراجیه صرف قلنمشدر بلکه رقبه‌سی بیت‌المال افزار اولنوب متصرف اولنره اجاره طریقه ویرشدر زراعت وحراثت ایدوب خراج موظفين وخرج مقاسمه‌سین ویرروب تصرف ایدرلر تحریر اولنان احکامک ودیعت وعاریتدن قلاقی شرعی دکلدر ناس ایچنده اجاری اولان بیع وشرا وقف دکانلری اجاره ایله‌سا کن اولنلر بیع ایلدکلری کیدر سپاهی‌دن اذنسزا اولان معاملات کلیاً باطلدر اما حق تصرف‌یچون برمقدار نسنه الوب فراغت ایتدکده سپاهی طاپو ایله ویرمک شرع شریفه مخالف دکلدر الدینی ارضک اجرت معجله‌سیدر قضاء محضا رعایانک ویرروب الماسنه بیع وشرا اطلاق ایدوب بحث ویرمک اصلاً شرعه موافق دکلدر انسانی عقود لازمه‌دن دکلدر اصحابی نه وقت دیلرلر ایسه استداد ایدرلر اجاره‌یه ویرمک دخی باطل دکلدر وقف یلدده وقفه تمام اجر مثل حاصل اولدقدن صکره مستأجر لر

ملی تبلور مجموعه‌سی

اصحاب اراضی به برمقدار نسنه ویرسه‌لر حرام اویلار اجر مثل انکله تمام اویورسه اولدختی
بوقه المتق لازم در رعایایه حرامدر شهر لرا چخنده اولان یزلر ملکدر صاحبی بیعه و رهن
و هبه و وقفه قادردر فوت اویلیجق جمیع و رثه‌یه انتقال ایدر میری ارض قریه‌لرا طرافد
اولان زراعت اویلور یزلر کم صاحبی قولغان چکوب بهزه‌سین ویرلر بیعه و هبه‌یه
و ودیعه‌یه قادر دکلردر [کتبه الفقیر ابوالسعود]

[مسن] اراضی‌سی بر جامعه وقف و رسوم عرفیه‌سی سپاهی تیماری اولان ولايتده محلول
اولان یزی متولی و قسمی طابویه ویر یوقسه سپاهی می ویر بیان بیوریله

الجواب طابو رسمی یرك تصرف مقابله‌سنده ویریلور نسنه‌در یرك رقبه‌سی وقف
اویلیجق منافع مقابله‌سنده ویریلان دخی و قفك اجرت مجله‌سی اویوب سائر اجرت
سنونه واجرت شهریه‌سی کبی متولی ضبط ایلک کرکدر. سپاهی الدینی اول یرلرک
عشری اوئنده بر ياخود سکزده بر ویریلان خراج مقاسمه‌سی و چفت رسمی ادینه
ویریلان خراج موظفی در بونك ایکیسی بیله رسوم شرعیه‌دندر و سپاهینک حلال حیدر
رسوم عرفیه‌ده اصل‌ایر اولیان رعایادن کبی بنـاـک ادینه النان و انک امثالی
رسومدر ایکی باشلى اولیان اراضی سلطانیه نک رسم طابوسی دخی سپاهینک
ایدوکی محققدر لکن دیار رومکه اراضی‌سی ایکی باشلودر انک رسم طابوسنی اصلا
اصحاب املاک و متولی وقف اله کلیوب سپاهیلر الیکلوب دفاتر قدیمه‌ده وحداده‌ده انلر
حاصل قید اوینشدر محضا منافع ارض مقابله‌سنده ویرملکه اجرت مجله‌در
دیو قضاة جمال‌سین یا بعضی‌سین امر سلطانی سز وقفه حکم ایلک قادر دکلردر
[کتبه الفقیر ابوالسعود]

[مسن] زید اون ایکی پاره اولرینی و طوار طامنینی حولولیله متصل اولان ترنج
با غچه‌لرین وقف بنا ایلیوب و قفيتی مسجل دخی اولسه و هم عشری دخی ما تقدمدن
بكلکه ویریلور اولسه شرعاً وجه مشروح اوزره اولان من بوراتک و قفيتی صحیح اویورمی
بیان بیوریله

الجواب اراضی سلطانیه اوچ قسمدر بر قسمی اراضی خراجیه و بر قسمی دخی اراضی
عشریه و بر قسمی دخی اراضی عملکتدر بو قسم ثالثدر کدین الناس ارض میری دیگله معروفدر
ارض خراجی اولدرکه فاتحی اولان پادشاه اول یرى طوتوب اهلنی انهه قرار ایتدروب

يرلىن يدلرنده ابقا ايتدروب اوزرلىرىنه ارض خراجى وضع ايلش اوله ياخود آنلىرى اندىن كىدروب اخر كافرلىرى اندىن كىتوروپ اسكان ايليوپ يرلىرى انلره بىرمقدار خراجا ياله ويرمىش اوله يونىك كىي ارضك بىيى وھېسى و تورىچى و وقفيتى صحىحدىر زىرا اصلنە تقرير واسكان فاتح بىرلە مالاڭ اوئورلۇر وارض عشرى اولدركە فاتحى اولىرى عنوة الوب اھلنى اجلا ايدوب اندىن كىرو مسلمانلرە تقسيم ايليوپ ارضنى حاصل اولانڭ بىعىنى انلره قىوب بعضى مصارف بيت الماڭ ايچۈن ضبط ايمش اوله بونە ارض صدقە درلە خلفا وتابعين زمانلرنده هان اوون حصەدن بىر حصە التوب مابىقى سى صاحب ارضه قوقدىلىرى ايچۈن ارض عشرى دىمكەلە معروف اولىشدر بونىك دخى اصلنە مالاڭ اولمىغىن بىيى وھېسى و وقفيتى ووراثىتى صحىحدىر وارض خوان مملکەت اولدركە حىن قىتحىدە نوجىھە ئىدىنەتىنوجىھە ويرلىكى معلوم او لمايوب ياخود مالكلرى منقرض او لوب مجھەول الحال و مجھەول الماڭ او لمىغان بيت الماڭ ضبط او لوب وكلاه سلطانى ولايت يازىقدە اقطاع ايليوپ بعض ساپاھى يە و غير ساپاھى يە ادرار تىمار او زرە ويرىلە بودىياردە ارض مىرى بوقسمە دىنلىور و صاحب تىمار برات ويا تىذ كرە ايلە حق قرارە مستحق او لوب رعايا و سكانىنە تصرفىن صاتوب رسوم عرفىه و حقوق شرعىھىسين الور يو قىسمك نە صاحب تىمار و نە متصرف ارض اصلنە ورقىيە ارضه مالاڭ او لمىقلەر يچۈن نە بىيى و نە بىھى و نە وقفيتى جائزدر لەن اجارە و اعارەسى جائزدر اما بىحسب القانون بىع واولاد ذكرە ارتى تجويز او ئىشدر او يە او لىسە صورت فتوادە او لان او لىر و ئاطاملىر و بايچەلر كىرلىرى اكى ارض خراجى ياعشرى ايسە و قفيتى صحىح او لور و اكى ارض خوان مملکەت ايسە و قفيتى صحىح او لاز [كتبه ابن كمال]

[مىسىز] رعايانىڭ تصرفلرىنده اولان تىلارك بعض چايى او لمىغان قابل او لوب زراعت ايتقىوب چايىرە قىوب بىريل حاصل اولان او تلوغىن بىچوب انتقىاع ايتسلەر مىرى طرفىدىن احتىاج او لىحق او لى تارلاڭ رعايادىن مىرى ايچۈن المق شرعاً جائز او لورمى بىان بىورىلە

اڭجواب رعايانىڭ اللرنىدە كىرلىرى مملکەتى دىكلىرى اراضى مملکەتكەر حىن قىتحىدە كىسە يە تىلىك او ئىمپارىز زراعت و حراثت ايدوب عشر ادىنە خراج مقاسىمە سىن و رسم چفت ادىنە خراج موظفین ويرمك امىر او ئىشدر رعايانىڭ حقى همان زراعت و حراثت ايلە مئونت و زەخت چكوب تحصىل ايتدىكىنڭ حقوق مذكورەسى ويرلدەكىن سىكىرە قالاندىن المقدر حقى اوچىيل تعطىل ايسە التدىن التوب اخىرە ويرلىك مىشى و عدر تىلائى چايىرە

قومق تعطیلدر مقابله‌سندک مقاطعه زراعتدن حاصل او لیحق عشره معادل اولماز و حاصلک عشری المقا ایله باقیسی رعایانک اولمق عمل ایله حاصل او لان غلات دده رعایانک عملنیز حاصل او لانک عشری المقا ایله باقیسی رعیتک حق او لماز بلکه مؤتمنینه حاصل ویرن یرلرک حاصلنه بیت‌المالد حاجت او لیحق اخره ویرلک مشروع دکلدر لکن الارنده او لان ترالاری مقابله‌سنده هر چفتلکه تعین او لان خراج موظفک بر مقداری

رفع او لحق لازمر [کتبه الفقیر ابوالسعود]

[مسنون] پادشاه اسلام بر قلعه‌ی فتح ایتدکده اطراف نده او لان اراضی‌ی اهالی قلعه‌ی مرعی او لمق او زره دفتره قیدایت دروب بعده کلان پادشاه‌لر زماننده محرر ولايت چيق‌قدم‌ماراضی مذکوره‌نک زیاده‌یه و سعی او لغله او لاراضی‌ده بر قاج چفتلک بنی‌لوب ارباب تیماره محصول قید اتمکله دفتر سلطانی‌ده بوجه او زره مقيد او لوب منوال مشروع او زره او ل چفتلک‌لری اصحابی ضبط و عشر و رسمنیں سپاهی‌رینه ویرلر ایکن حالا قلعه صرقوه اهالی‌سی مقدم‌هی حين فتحده او لاراضی بزه مرعی قید او لغله بزم مر عاصم‌در دیو او ل چفتلک‌لری رفع ویرنی کالا او ل مرعی او لمق او زره اباقیه قادر او لورلری

ابجواب او لمازلر [کتبه الفقیر محمد بهائی]

پادشاه اسلام خلد الله ملکه و سلطنته على مفارق الانام حضرتلری توفیق ربانی ایله سریر سلطنه جلوس همایونلری ایله تشریف بیوردقده حوزه حکومت تامه و دائره ایالت عامه‌لرنده مندرج او لان مالک فیحه‌الاکثافه متکن واقالیم وسیعه الا طرافه متوطن او لان طوانف انام و قبائل خاص و عامک قری و امصارده و اکناف و اقطارده و سهول و جباله و اودیه وتلاله مدار معاشرلری و مناطق انتفاع و انتعاشرلری او لان دار و دیارده منتقل و عقارده و املاک و ضیاعده وابنیه و بقاعده و منازل و مناهله و بستین وحدایده و سائر جلائل و دقایده قبضه نصر فلرنده او لان بضاعه‌لری کائنا من کان تفتیش و تسریع او لوب قلیل و کشیر و تغیر و قطمير سلاک سطوره نظام او لوب آباء عظام و اجداد کرامه‌لرینک سنت سنه و عادت بهله‌لری منهاجی او زره دفاتر سدیده سلطانیه و جرائد جدیده خاقانیه عقد او لحق امر او لوب لکن دفاتر کریمه قدمی‌ده ارض مالک مجیه‌نک تفاصیل احواله تعرض او لغایب کنه و حقیقی نه در عشره میدر خراجیه میدرو تصرف ایدنلرک ملکلری میدر کشف و بیان او لحادیغی سیدن رعایا الارنده او لان یرلری عشره صانوب سکرده بر ویرمکده نزاع ایدوب و کندیلینک ملکی صانوب سائر ملکلری کبی بری برلرینه بیع

و شرا ایدوب بعض دخی ز عملرنجه وقف ایدوب ولاة و حکام دخی حقیقت حاله واقف او مایوب خلاف شرع شریف بیع و شرا جتبلری و وقفیه لری ویرمکه نظام امور و مصالح جهوره خلل عظیم کلکین دفاتر شریفه خاقانیه نک مطلع لرکده [۱] اراضی ممالک مجیهه نک حقیقتی کشف و توضیح و متصرفلرک کیفت تصرفلری بیان و تصریح او نمی فرمان بیوریلوب بو فقیره ولایت روم ایلنده لواه او سکوب ولواء سلانیک تحریری تفویض بیورلدقده متوكلاً علی الله تعالی تحریره مباشرت و تصدی اولنوب مقدمه شرح و تفصیل و تکمیل اولنورکه بلاد اسلامیه ده اولان اراضی مقتضای شریعت او زره اوج قسمدر بر قسمی عشریه در که حین فتحده اهل اسلامه تملیک او نمشدر صحیح ملکلریدر سائر مالاری و ملکلری کبی بیچه دیلر لرسه تصرف ایدرلر اهل اسلام او زرینه ابتداء خراج وضعی نامشروع او ملغه عشر وضع او نمشدر اکرلرو بیچرلر حاصل اولان غله نک عشر ندن غیری بر جه اصلا الماز اینی دخی کندیلر فرایه و مسائنه ویرلر ساهدین و غیرین اصلاح بر فردہ حلال او ماز ارض حجاز و ارض بصره بولیه در بر قسمی دخی خراجیه در که حین فتحده کفره نک الارنه مقرر اقلوب کندیلره تملیک او نوب او زرلرینه حاصل رندن عشر یاخود ثمن یاسیع یاخود سدس نصفه دکین ارض ک تحمله کوره خراج مقاسمه وضع او نوب ییلهه بر مقدار اتفه دخی خراج موظف وضع او نمشدر بوقسمی دخی صاحبلرینک ملک صحیح حلریدر بیع و شرایه و سائر انواع تصرفاته قادر لردر شرا ایدنلر دخی وجه مشروع او زره اکرلر و بیچرلر و خراج مقاسمه سین و خراج موظفین ویرلر اهل اسلام استرا ایسه لر کفره دن الله کلکی خراج لری ساقط او ماز بیقصور ادا ایدرلر اکرچه اهل اسلام او زرینه ابتداء خراج وضع او نمی مشروع دکلدر اما بقاء نمی مشروع و در متصرف او نلر اکر اهل ذمتدر واکر اهل اسلام مادر مادامکه الارنه او لان یرلری زراعت و حراثت ایدوب تعطیل ایلهه اصلاح دخل و تعریض او نهاز بیچه دیلر لایسه تصرف ایدرلر فوت او لدقلرند سائر اموال و املاک لری کبی ورثه لرینه انتقال ایدر سواد عراق اراضی بولیه در کتب شرعیه ده مسطور و مشهور او لان ارض بوایکی قسمدر بر قسمی دخی وارد رکه نه عشریه درونه و وجه مشروع او زره خراجیه در اکا ارض مملکت دیلر اصلی خراجیه در لکن صاحبلرینه تملیک او ندینی تقدیر جه فوت او لوب ورثه کشیره ما بینلرند تقسم او نوب هر برینه بر جزء قطعه دکوب بعد التقسم ورثه نک هر برینک حصه سنه کوره خراج لری توزیع و تعیین

اولنقده کمال صعوبت واشكال اولوب بلکه عادتاً محال اولمغاین رقبه ارض بيت مسلمين ایچون الیقونیلر رعایا^{یه} عاریت طریقیله ویریلوب زراعت و حراثت ایدوب باع وبانچه وبوستان ایدوب حاصل اولاندن خراج مقاسمه سین و خراج موظفين ویرمك اصر او لمشدر سواد عراقك اراضيى بعض ائمه دين مذهبلىرنده بوقييلىندر بوديار برکت شعارك اراضيى دخى بواسلوب او زرينه ارض مملكتدرکه ارض ميري ديمکله معروفدر رعایاتك مملکلرى دكىلر عاریت طریقیله تصرف ایدوب زراعت و حراثت ایدوب وسائل وجوه استغلال ايله استغلال ايدوب عشر اديته خراج مقاسمه وچفت اچقسى ناميله خراج موظفين ويروب مادامكه تعطيل ايقيوب وجوه مرقومه او زره تعمير ايدوب حقوقين اذا ايلىورلر كمسنه دخل واعرض ايلىوب فوت او لنجيھ دكىن نېچە ديلرلر ايسه او يله تصرف ايىدلر فوت او لدقلىرنده اوغلارى كندونك مقاملىرىته قائملر اولوب تفصيل مذكور او زره تصرف ايىدلر او غلارى قالمز ايسه خارجىدىن تعميره قادر كمسنه لردىن اجرت معجله التوب طاپويه ويريلور انلر دخى تفصيل سابق او زره تصرف ايىدلر شويلاك هن بورلرلر بىرىسى تصرفه او لان يرى اوچ سنه تعطيل ايىلسه شرعا^له التوب آخره طاپويه ويريلور بونلرلر هيچ بىرىسى وجوه من بوره يه مخالفت ايله تصرفه قادر دكىلر بىلرلر وانك وهبىلرى وسائل وجوه ايله تىلىكلرى وتملىكلرى ووقف ايلىرى جمعاً باطلدر وانك او زرينه قضاتك ويردكلىرى جىتلر و وقفىهلر كلىاً باطلدر اما بر كمسنه تصرف ايتدوكى يردىن فراغت ايتك ايستيوب سپاهى معرفتىله بر كمسنه دن حق فراغى ایچون بر مقدار اچق آلوب فراغت ايتدوكىنده سپاهى اول كمسنه يه طاپويه ويرسه مشروع و مقبولدر [كتبه الفقير ابوال سعود]

[مسئل] ارض ميريئنك بىيى و بهسى و شفعهسى و وفقى و بدل صلح ديو ويرلىمى شرعاً جائز اولورمى **الجواب** اولماز [مسئل] بوصوله تده دكراولنان بىك صحنته حكم ايدن قاضى يه شرعاً نه لازم اولور **الجواب** باطل محضدر من بعد ايمامك كركدر [كتبه الفقير ابوال سعود]

در پايده اموال ارباب طيور

رعىتىن وارباب تىاردىن و غيرىدىن ير و چايى تصرف ايىنلىردىن بىيى فوت اولوب او غلى قالسە تصرفه او لان يرلىرى و چايىلىرى بلا طاپو او غلنە انتقال ايىدر او غلى قالمىوب

قیزی قالسه بیغرض کسنەلر تقدیر ایلدکلری طپو ایله قیزلرینه انتقال ایدر قیزی قالمیوب بابا بر ارقنداشی قالوریسە ينه بیغرض کسنەلر تقدیر ایلدکلری رسم طپو ایله قرنداشنه بابا بر قرنداشی اولمیوب یوردی اوزرنده ساکن اولان همیشەسینه همیشەسی اولمیوب باباسی قالورسە طپو ایله باباسنه باباسی قالمیوب والدەسی قالورسە طپو ایله والدەسنه والدەسی اولمایوب مشترکلری وار ایسه طپو ایله مشترکلرینه یوق ایسه اول یرلر اوزرنده اشجاری اولوب ورثه يه انتقال ایدرسه اول اشجار انتقال ایلیان وارتە اول اشجارده حاصل اولان میوه کوروب کوزتمکدە صعوبت اولان وارتە مشترکدە تقدیم اولنەشدر بونلردن صکره قریه خلقدن بریر وچایره ضرورتی اولوب طپو ایله طالب اولنلرە ویریلور وخارجه ویرمک خلاف قانوندە قریه خلقدن طالب اولوب طپو ایله المازلرایسه اولزمان صاحب اراضی مخیردر استدیکنە طپو ایله ویر صاحب ارض طپویه مسیح حق اولان یرى وچایرلری کندى تصرف ایمک واوغلنە ویرمک قطعا جائز دکلدر و طپو خصوصىدە لاپوین قرنداش ایله لاءب قرنداشلر مساویدر لاًپوین ذوالقرابتین در دیوترجیح اولنماز زیرا میراث کی دکلدر

شیخ الاسلام مر. موم بھی افمنبیٹ ٹبلیسی ببرانہ ھمابوندہ اوفقی زاده افمنبیٹ اصراج ایلدیکی قانوننامه کے حوالہ معنی در

متوفانک محلول اولان یرلری قیزینه یوق ایسه لاءب ار قرنداشنه یوق ایسه اول مخلده ساکن قیز قرنداشنه یوق ایسه باباسنه یوق ایسه والدەسنه طپو ایله ویریلور بونلردن غیری اقاربه حق طپو یوقدر ییلاق و قیشلاق دخى حکمی سائر اراضی کیدر مراً متوفانک محلول اولان یرى طپو سز آتحق اوغلانە ویریلور متوفا ذمینک یرى مسلم اوغلانه انتقال ایمک مشترک یر تصرف ایدنلردن بزى فوت اولدقدە ياخود خارجدن بر کسنەیه تفویض ایتدکدە شریکی آخره ویر دیرمیوب رسم مثل ایله الور بش سنه یه دک حق طلب وارد ر تعطیل ایله طپویه مستحق اولان یرى ینه طپو ایله متصرف سابق الور بر ترلا متصرفی اولان آخر دیاره کیدوب اوج سنه تعطیل ایمکله طپویه مستحق اولور صاحب ارض مخیردر استرسه حق طپوسی اولنلرە ویر استرسه آخره ویر و فاته کوره دکلدر صغارک یرى معطل قالمگاه طپویه مستحق اولماز صغارک یرى آخره ویر لسە بعد البلغ اون سنه یه دک الور مشترک اورمان تصرف ایدنلردن بزى بالته سیله اجوب ترلا ایتدکدە شریکی اول ترلا ده مشترک اولور صاحب ارض اذنسز ترلا تفویضی معتبر اولماز بر قاج

سنه مىزۇر و عشر و سىمین دىنى ألسه اذن اولماز صرىحًا اذن لازىمىدە تىلا تقوىيىضىنده تىماردە شىرىك اولىرىدىن بىرىنىڭ اذنى كفایاتى يىدە ارض تصرف ايدىلىر خصوصىنده صاحب ارض اذلىنىڭ فارغ اولىقىدە صاحب ارض استرسە اذن وير استرسە يىتەسىكى متصرفە رەد يىدە تىلا قىرىنىدە دىكىمن احداث ايدىن صاحب ارض و متصرف اولاناتك اذنى اولىمادىن اول تىلا اوزرىندە حرق حفر ايدە من تىلا تصرف ايدىلىر زىرعلىرىن قالىرىدىن صىركە اخىرى قىونلىرىن رعى اىچۈن بىر مقدار اچقەلىرىن السەلەر صاحب ارض مىزبورلىرى رىعىدىن منعه قادر دىكىلەر بىر قۇرىھە خالقىڭ تصرفلىرىنىدە اولان يېلىرىدىن بوزوقىر قالوب زراعت اولىميان يېلىر اوزرىندە بعض كىسنهلىر طوارلىرىن قىدىمدىن يورىدە كاڭدەك ديو جىراً يورتىكە قادر اولىماز صاحب ارض دىھى بىر قاچ اچقەلىرىن آلوب يورتىمەكە قادر اولىماز زراعت اولىتۇر حاصل وير اعلايىردىن يېتىش سكسان دونم اوسيط الحال اولان يېرىدىن يوز دونم ادنى يېرىدىن يوز اوتوز دونم بىر چىقتىك اعتبار اولىنىشىر و دونم خطوطات متوسطايلىھ قرق خطوه يىدر رسم چىشت خاصە پانە بىتىرىدىن اىكى دونمە برائىھ وسط الحال اولان يېرىدىن اوچ دونمە برائىھ ادنى يېرىدىن بش دونمە بىر اچقە رسم دونم اليويرەسز ديو امىرىشىف وارد اولىنىشىر بىر ذىمى صىدا اولىوب مسلم اوغلىين ياخود مسلم قىرنداشىن تۈرك اىلسە تصرفىدە اولان اراضى اميرىھى اوغانە طاپوسز و قىرنداشىن طاپو اىلە ضبط ايتىك فانۇندر طاپو دە خلاف واردە دىيانات قولنە اعتبار اولىماز متوفادىمىنىڭ يېلىرى مسلم اوغانە انتقال ايتىز و طاپو خصوصىنده لا ئۇين قىرنداش ايلە لائەپ قىرنداش مساویدەر لا ئۇين ذوالقراباتىن در دىيورتىجىح اولىماز مىرات كېيىكى دىكىلەر غەفتا اولىئىھ بىر خصوصى دىيار رومە كىشىرلە قوعدىر طپراق بايدىن انتقال اىتدىكى كېيىكى انداندە انتقال ايتىك قىاس ايدى اما انتقال اىتاماتك باىندە امىرىشىف وارد اولىنىشىر حکام حکم اىلىكىدىن مەجھۇرلىرىر متوفىھ اناناتك يىرى انجىق اوغانە طاپو اىلە ورىپلور بويىلە حکم اولىتۇر الله تعالى اعلم بالصواب

قانۇنە ھېدىرىدە دەرىيادە اھوال اراضى يېلىك اووه سىز تارىخىنده فەرمانداھ اولىنىشىر مىزۇم يىھى افندىنىڭ مەكتۇبىجىسى بۇسىنى مۇھەممەد اندى خەتنىن مەنقول خەتنىن نقل اولىنىشىر بونك فۇقىنەدە محرر قانۇننامەنىڭ طبقيدىر انجىق ترتىب غيرىدەر و مکرر اولان تۈرك اولىنىشىر :

بر تىلاناتك متصرفى يىاندە اىكىن بىر كىسنه اول تىلاناتك اوزرىنە اذن سپاھى اىلە بناء احداث اىلسە كىلدەكە اولىنىيەتلىرىر رفع اىتىدرور تىلاناتك قىرىنىدە دىكىمن احداث ايدىن

صاحب ارض و متصرف اولادک اذنی یو غیکن اول تولا او زرنده حرق حفر ایده من
دکرمان بناء ایدن حرق حفرنده ایکیسنک اذنه محتاجدر

[نوع آخر] اوقاف سلاطیندن اجاره معجله و مؤجله ایله اراضی و منازل و دکا کین
تصرف ایدنلردن بر بر لرینه فراغ ایدکلرنده و یاخود بالبری و انالری وفات ایدکده بلا
عذر اوچ ای آهال ایدوب اذن المایوب وقف دفترینه قید ایدندر میجک متولی دیلدنیکنه
تفویض وایجار ایده دیو بیک او تووز درت رجی ایله مورخ امر عالی وارد اولمشدر

[نوع آخر] متوفانک محلول اولان یرلری قزینه یوق ایسه لائے ارقنداشنه یوق
ایسه اول محلده ساکن قز قرنداشنه یوق ایسه باسانه یوق ایسه اناسنه بونلردن غیری
اقاربه حق طاپو یوقدر

[نوع آخر] متوفانک محلول اولان یرلری انجق اوغلنه طاپوسز انتقال ایدر متوفا
ذمینک یرلری مسلم اوغلنه انتقال ایقز مشترک یر تصرف ایدنلردن بری فوت اولدقده
یاخود خارجدن بر کمسنه یه تفویض ایدکده شریک آخر آخره ویر در میوب رسم مثلی ایله
الور بش سنه یدک حق طلب وارد

[نوع آخر] تعطیل ایله محلول و طاپویه مستحق اولان یرلری ینه طاپو ایله متصرف سابق الور

[نوع آخر] بر ترا لای متصرف اولان آخر دیاره کیدوب اوچ سنه تعطیل ایتمکه طاپویه
مستحق اولدقده صاحب ارض مخیدر استرسه حق طاپوسی اولنلره ویر استرسه
آخره ویر و فاته کوره دکلدر

[نوع آخر] خدای نابت اولان اشجاری صاحب ارض طاپو ایله ویر مک مراد ایدکدم
مخیدر استرسه قدیدن متصرف اولانه ویر استرسه آخره ویر

[قانونه] یایلاق و قیشلاق احکامی سائر اراضی کیدر

[قانونه] صغارک یرلری آخره ویر لسه بعدالبلوغ اون سنه یدک الور

[قانونه] مشترک اورمانی متصرفلرندن بری باله سیله اچوب شریک مشترک اولور

[الی آخره بالاده کی قانون کیدر احکامی برابردر]

[در پایه قانونه اموال این بمر طابو بابل نموده] رعيتمند وارباب تیاردن وغیریدن یعنی رعایا
وعسکریدن یر و چایر تصرف ایدنلردن بری فوت اولوب اوغلی قالسه تصرفده اولان
یرلری و چایرلری بلا طاپو اوغلنه انتقال ایدر کرک کیر و کرک صغیر اولسون برابردر

قانونه معتمد

دیار رومده اولان یزلره ارض میری دنیلور و صاحب تیمار بزات و یا تذکرہ ایله حق قراره مستحق اولوب رعایا و سکانی تصرفین صاتوب رسوم عرفیه و حقوق شرعیه سین الوب بوارض میری قسمتک نه صاحب تیمار و نه متصرف ارض اصلنه و رقبه ارضه مالک اولندقلرچون نه بیع و نه هبیسی و نه وقفی جائزدر و لکن اجاره و اعاره سی جائزدر اما بحسب القانون فراغ تصرف طریقیه بیع واولاد ذکوره ارضی تجویز او نشدر [من مسائل کمال پاشا زاده]

بودیار برکت شعارک عامه اراضیسی ارض مملکتدر رقبه سی بیت المالکدر تصرف رعایا یه اجاره طریقیه اصلدن طاپویه ویرلشدرا تصرف ایدوب خراج موظفینی و خراج مقاسمه سنی سپاهی یه ویرلر بیع و تملیکه قادر اولمازلر فوت اولوب او غلری قالورسہ کندیلر کبی تصرف ایدرلر والا قلمازلر ایسه سپاهی آخره طاپو ایله ویر [من مسائل ابوال سعود]

رعایا النده اولان اراضی نه عشریه و نه خراجیه در بلکه ارض مملکتدر که ارض میری دیمکله مشهوردر رقبه سی بیت المالکدر تصرف رعایا یه تقویض او نشدر اکرلر ویچرلر خراج موظفینی چفت اچه سی ادینه بعض دیارده تاصمه اچه سی ادینه خراج مقاسمه سین عشر ادینه ویرلر بری فوت اولوب او غلی فالسہ کندی کبی تصرف ایدر کمنه دخل ایده من والا سپاهی آخره طاپو یه ویر قزی فالسہ ایل ویردیکی طاپو ایله اکا ویرلور

[قانونه] برکسنے یر تصرف ایدر ایکن فوت اولوب یری او غلنے انتقال ایدوب ضبط ایدر ایکن صاحب ارض الکدم بندن تمیک یوقدر دیو دخل ایدکده بو باده صاحب ارضدن تمیک لازم دکلدر باباسی ضبط ایتدیکی یزلری بجاناً ضبط ایدر [قانون معتمد از قانون نامه جلال زاده] .

زیدک باباسدن منتقل متصرف اولدیگی یزلری صاحب ارض اولان عمرو بن اندری سندن الوب قشلاق اولمق او زرہ آخره طاپو ایله ویرین دیمکه قادر اولورسی

الجواب اولماز [کتبه عبدالعزیز شیخ الاسلام]

در بیانه قانونه اموال آبه ابه یعنی قانونه مبتدی باباسی دده سندن مقدم فوت اولوب

دده يرلری اوغلی اوغلنه نیجه انتقال ایدر اوّلا بابا بار قرنداشی قالمیوب باباسی دده سندن
مقدم فوت اولوب اون ییل چکمش دکل ایسه دده سی یرلرین بیغرض مسلمین تقدیر
ایلدکلری طاپو ایله صاحب ارضدن الیوریلوب تصرف ایتدره میان دیو امر شریف
ویریلور

[مسئل] زید متوفانک متصرف اولدینی اراضی میریه سی کندودن مقدم فوت اولان
اوغلنک اوغلی عمروه انتقال ایدرمی

الجواب ایمز طاپو ایله الور [کتبه الفقیر یحی]

[مسئل] بلا ولد فوت اولان زیدک اوغلنک اوغلی عمروه ایچون حق طاپو وارمیدر

الجواب یوقدر مکرکه وارث اولوب یورد یرنده ساکن اوله [کتبه الفقیر یحی]

[مسئل] زید تصرفنده اولان ترلاسی اوغلنک اوغلی عمروه معرفت سپاهی یوغیکن
تفویض ایلسه سپاهی کندی اذنی اولمادجھ عمروه تصرفدن منعه قادر اولورمی

الجواب بیوجه سپاهی اذنده امتناع ایده من [کتبه الفقیر یحی]

بوصورتده زید تصرفنده اولان ترلاسی عمروه تفویض ایتدکده سپاهی غرض
فاسدی ایچون عناد ایدوب اذن ویرمکه قادر اولورمی

الجواب اولماز [کتبه الفقیر یحی]

زید تصرفنده اولان ترلارین صاحب ارض معرفتیز اوغلنک اوغللری عمروه و بکر
و بشره تفویض ایدوب بعده زید بلا ولد فوت اولدقده من بورلر اول ترلاری ضبط ایلسه لر
صاحب ارض اول یرلری طاپو ایله ویرمکه قادر اولورمی

الجواب اولور [کتبه محمد بهائی]

[انادمه اوغلنه اراضی نیجه انتقال ایده قانونه نیجه در] انادن محلول اولان یرلری بیک
اون ایکی شوالنک اون بشنجی کونی بیغرض مسلمانلر تقدیر ایتدکلری طاپو ایله ویرملک
فرمان اوئلنشدر

[مسئل] هند فوت اولوب تصرفنده اولان ترلاسی اوغلی عمروه انتقال ایدرمی

الجواب ایمز طاپو ایله ایسترسه عمروه وریلور [کتبه الفقیر حسین]

[قانونه] اراضى بابادن انتقال اپتدىكى كى انادن دخى انتقال ايلك انلانوردى اما انتقال ايتامك يابنده امر شريف وارد او لمىشدر بعده طاپو ايله اوغلنه ويرملك فرمان او لمىشدر بلا طاپو انتقال ايلز متوفانك محلول او لان يرلىرى طاپو ايله انجق اوغلنه ويريلور هند فوت او لوب تصرفده او لان ترلا لارى محلول او لوب او غلى عمر و طاپو ايله الحاقه طالب ايكن سپاهى ويرميو ب آخره ويرمك قادر او لورمى

الجواب اولماز [محمد بهائى]

هند متوفانك تصرفده او لان ترلا لارى مستحق طاپو اولدقده او غلندن غيرى اقاربى ايچون حق طاپو وارميدير

الجواب يوقدر [كتبه محمد بهائى]

هند فوت او لدقده تصرفده او لان ترلا سنى قزى زينب حق طاپو بىندر ديوب سپاهى يه آخره ويردرميو ب المغه قادر او لورمى

الجواب اولماز [كتبه الفقير يحيى]

[در بياوه قانونه صغار يعني صغارك بىرى آخره ويرلسه ديمور ب طريقة المرندىه انى صغارىنه يىجه الورلر ونزماده الورلر قانونه يىهدى بياوه او لانور] صغارك يرلىرى آخره ويرلسه بعدالبلغ او ن سنه يه دك الورلر / صغارك يرى معطل قالمغله طاپويه مستحق او لماز اكى آخره ويرلسه بعدالبلغ او ن سنه يه دكين الورلر

[قانونه] صغارك بابالرندن منتقل يرلىرين ضبط وزراعته قدرتلرى او لميوب بى طريقيله آخردن ضبط او لنسه ويآخره ويرلىش او لسه بالغ اولدقلرندن او ن سنه يه دكين كىرويه آلورلر يعني بابالرى فوقى زمانندن محسوب او لميوب بلکه كنديلر بالغ او لدقلى زمانندن محسوب او لوب او ن سنه يه دكين بعدالبلغ حق طابلىرى واردر طلب واخذ و ضبط ايدرلر اما بعدالبلغ سكوت ايذوب او ن تيل ضرور ايذوب طلب ايزلر ايسه ساقط او لورلر صغار بابالرى يرلىرين بعدالبلغ او ن سنه يه دك او لورلر اما صغار بابالرى يرلىرين بابالرى فوتندن سكره او ن ييله دك آلورلر يعني اركك او لادك زمانى بابالرى فوتندن محسوب او لميوب بلوغلىرى وقتندن او ن سنه يه دكين حساب او لور

[قانونه] اما متوفانک قزلری زمانی بابالری و فائندن اوون سنه يه دكين محسوب اولوب فرق وارد بر بونده غفلت او لمييه هر بريئنگ قانوننري احکامنده تصريح وارد دقت ايله نظر و فهم كر كدر

[قانونه] بر كمسنه نك ميري يه ديني وار ايكن فوت اولوب تصرفشه اولان يرلري اوغلنه قالسه آخردن بر كمسنه بن سنك بابا كاك ديني ميري يه وييردم يرلري ديني ايجون آلدم ديو دخبل ايلدكده ميري يه ديني او لمغله ارض ميري صاتلق جائز دكدلر متوفانک متروکاتي وارايشه اندن آلتور ييره دخل ايده هنر ديو بيک اوون سنه سنه بومنوال اوزره حكم شريف ويرلشدري قانوندرا

[قانونه نامه] مهول زاده التوقيعي [محمد الله] زيد متوفا دن او لاد صغاريته انتقال عادي ايله انتقال ايدن ترلالری اوچ سنه دن زياده خالي و معطل قالمغله صاحب ارض آخره طاپو ايله ويرمش اولسه حالا صغار بالغلر او لدقلنده اول ترلالری آلمعه قادر او لورلري

الجواب اولورلر [كتبه محمد بهائي]

زيد فوت اولوب او غلى عمر و صغيري ترك ايلدكده اجنبي او لان بكر سپاهيدن يرلرين طاپوليوب عمرو بالغ او لتجه تصرف ايلسه عمر و بعد البلاوغ يرلريخي واجارة اراضي ي آلمعه قادر او لورلري

الجواب يتيم ارضي او لمغله اجر مثل حكم او لتور او غلنه ملك موروث كيدر و كمه خارجدن دخل اي دوب يتيم جانبدن تصرفه مانع او لديسه غصب حكمي اجرا او لتور نقصان ارض واجر مثلندن قتنيسي زياده ايسه اول حكم او لتور [كتبه پير محمد] زيد وصيلري او لدبيني ايتامك نفقه و دينلري ايجون ميري من رعه لرين حق قرارين آلوب سپاهي معرفتيله و حاكم اذنيه وييرد كدن سكره ايتام بالغ او لدقده خرابه مشرف او لور و با غلر وار ايكن من رعه كيدرمك جائز دكدلر ديه حاكم من رعه يي ايتامه حكم اي لك جائز ميدر

الجواب دكدلر [كتبه ابوالسعود]

زيد صغيرك تصرفده او لان ترلالرني زراعت اي در كمسنه سى او لماغله بش آلتى سنه خالي و بوز قالمغله صاحب ارض طاپويه مستحق او لور ديو طاپو ايله ويرمك قادر او لورلري

الجواب اولماز [كتبه الفقير محمد بهائي]

زىد صغىرە متوفا باباستدن انتقال عادى ايله منتقل وقف ترلا اون يىل زراعت اولىنىوب حالا متولى اولان اوول ترلايى طاپو ايله ويرمكە قادر اولورمى

الجواب اولماز [كتبه الفقير يحيى]

زىد وفات ايتىدكە اوغلى عمروه باباسى زىدىن انتقال ايدن ترلانك حق تصرفى عمروك اوکى باباسى بىكى بىشە تفويفىش اىلسە عمرو بعدالبلغ ذكر اولان ترلارى بىشكى الدن آلمغە قادر اولورمى

الجواب اولور امر سلطانى ترلايى عمروه تفويفىش له تصرف ايتىدىرلەكدر [كتبه الحقير پير محمد]

بصورتىدە عمرو بىشكى ترلايى تصرف ايتىدىكى زمانك دخى اجر مىلىن آلمغە قادر اولورمى

الجواب اولماز بىشىن ترلانك اجرى ساقط اولور غصب ايمش اولىجىق [كتبه پير محمد]

در بىانە اھوال بىنلىكى ئىنلىك ئىنلىك ئىنلىك ئىنلىك ئىنلىك ئىنلىك ئىنلىك

نە زمانە فرمانە اولىنىشىر و قانۇنە ئېمەرىنىڭدىرىنى ئىنلىك ئىنلىك ئىنلىك

ايىدى بىمقولە اوغلى قىلىان متوفانك يىرلىرى طاپو ايله طالبە اولان قىزلىرىنە بىغرض مسلمانلار قىدير ايتىدكلىرى طاپو ايله ويرملەك طقوز يوز يىمش بش ذى القعدهسى غەرسىندە فرمان اولىنىش ايىدى لكن باباسى وفاتىن صىركە نە مقدار زمانە دىكىن ويرملەك خصوصى تصرىح اولىنماگىن اول اصل يىرلىرى رعايا طائەھەسى صاحب ارضىن طاپو ايله آلوب الدن الە دوشوب زمان كېمىش ايىكەن متوفانك قىزلىرى كلوب طالب اولماغانە بو احوالىم زعايا بىتىنە كلى اختلاف واقع اولملەنە مقدار زمانە دىكىن ويرملەك فرمان اولىنور ديو پايدە سىرىز اعلايىھ عرض اولىندىقدە بىك درت رمضانى غەرسىندە انك كې اوغلى اولىيان متوفانك يىرلىرى طالبە اولان قىزلىرىنە بابارى وفاتىن اون يىلە دىكىن ويريلوب اون يىلىن صىركە ويرلىھ ديو فرمان اولىنىشىر قىز كىركى صغىرە و كىركى كېرىھ اولىسون و بابا بر قىنداش كىركى صغىر و كىركى كېرىھ اولىسون بو منوالا اوزىزە فرمان اولىنىشىر زىد متوفانك اوغلى قىلىوب مىرى يىرلىرىن قىزى هند ولا بىون قىنداشى عمرو ولا ئاب قىنداشى بىك ئىنلىك ئىنلىك ئىنلىك ئىنلىك ئىنلىك ئىنلىك ئىنلىك ئىنلىك ئىنلىك

الجواب قىزىنە ويرملەك امر عالى كورلىشىر [كتبه پير محمد]

پلاولد ذکور فوت اولان زیدک تصرفده اولان ترلالری قیزی هند طاپوی مثلی ایله آلمغه طالبه ایکن قرنداشی عمر و آدیرمیوب کندی آلمغه قادر اولورمی

الجواب اولماز [کتبه محمد بهای]

حق طاپو اولان زید محلول اولان ترلالری صاحب ارضدن طاپوی مثلیه تقویضه طالب ایکن صاحب ارض آخره ویرمکه قادر اولورمی

الجواب اولماز

بو صورتده طاپوی مثلی ندر بیان بیوریله

الجواب اول مثل ترلالر عادتا نه وجهمه تقویض اولنه کلشدر بیغرض مسلمانلرک تقدیر ایلدکلری قیمت طاپوی مثلدر زید فوت اولوب تصرفده اولان مقاطعه لی شو مقدار وقف یرلری زیدک قیزی هنده انتقال ایدرمی

الجواب ایدر [کتبه الفقیر محمد بهای]

بلاولد ذکور فوت اولان زیدک محلول ترلالرینی طاپو ایله المغه قزی هندک قدرتی اولامغله اخردن عمر و طاپو ایله الوب بعده هندک الله اچه کیروب اوچ سنه دن صکره عمر وک وردکین ویروب اول ترلالری المغه قادر اولورمی

الجواب اون ییل چکمش دکل ایسه اولور مکر مقدم استقط ایتمش اوله [کتبه الفقیر محمد بهائی]

زید بر ترلایه قرنداشی عمر و ایله مشاعیت اوزره متصرفلر ایکن زید فوت اولقدنه کیره قزی هند اول ترلادن زیدک حصه سین صاحب ارضدن طاپو ایله المق مرادایتدکده عمر و مانع اولوب قرنداشم و شریکم یریدر بن الورم دیمکه قادر اولورمی

الجواب اولماز [محمد بهائی]

برار ویا بر عورت فوت اولسنه تصرفده اولان ترلالری سپاهی طاپویه ویردیکده ایل ویردیک طاپویه ویروب المغه مأمور اولان کیملردر

الجواب قزیدر اولماجیق قز قرنداشیدر [کتبه الفقیر ابوالسعود]

رسم طابو مقدار التور

الجواب رسم طابو اجرت معجله در اجرتك مقداري ارض تفويفته كوره اهل خبره نك تخمين وتقديرینه موقوفدر [كتبه الفقير پير محمد]

درېيانە مشاعیت اھۋىزى

بابالرى يىرلىيئە مشاعاً متصرف اولان قرنداشلدن زيد فوت اولوب قرنداشى عمرى ترك ايلدكده زيدك حصەسى عمرىو بجانامى دكر يوقسە طابو ايلەمى يوقسە صاحب ارض دىلدىكەنەمى وىرلەز

الجواب امر سلطانى بومقولىدە بجاناً ويرلمىكدر طابويه مستحق اولماز واخره ويرلىز [كتبه پير محمد]

بو صورتىدە مشاع اولان اجنبىلردىن مشاع اولان قرنداشلر كېي اىچىلنىن بىرى فوت اولىقدە حصەسى سائىلەر بجاناً ويرلىلورمى

الجواب طابو ايلە ورلىلور آخره ورماز [كتبه پير محمد]
قرنداشلر اولان زيد و عمر و بىكرو بشىر بابالرى يىرلىيئە مشاعاً متصرفلارىكىن ايكىسى علىتعاقب فوت اولىقلارنىدە صاحب ارض حصەلىرىن طابوايلە قرنداشلىيئە تكليف ايلدكده تىرد ايدوب المىھلر آخره ويرمكە قادر اولورمى

الجواب اولور قادر اولىمسىنە بىك اوپ يىدى جمادى الآخرەسى تارىخىلە مورخ امر على كورلىدى بومقولىدە امر على نوجەلە جارى ايسە انكلە عمل اولتور [كتبه الفقير پير محمد]

بلاولد فوت اولان زيدك مستحق طابو اولان ترلاارلىي صاحب ارض زيدك حق طابوسى لا بىين ارقنداشلى عمر و بىكرا اولمغله بىكرا اول ترلاارلدن حق طابوسىن اسقاط ايدوب اجايدىن بشىرە سن ال دىمكە بشىر اول ترلاارلىي صاحب ارضدىن آمش اولسە حالا اوج سە مرورنىدە عمر و بىك اسقاط اتدىسە بن اسقاط ايتىم ديو بشىر ويردىكىن ويرلوب اول ترلاارلىي بشىردىن آلمغە قادر اولورمى

الجواب اولور [كتبه پير محمد]

در بیانه قانونه اموال امت

یعنی متوفانک مطلقاً قز قرنداشلینه متعلق طاپو خصوصیاتنده قانون و فرمان نموده او زره در بیان اولنور ایدی او مقوله رعیدن و غیریاردن ارض میری متصرفلرندن او غلی و قزی وانا آتا بر ویابا ببار قرنداشی اولمیان متوفانک محلول اولان یرلری یوردی او زرنده او توران قز قرنداشته طاپو ایله ویرمک بیک اوون رمضان شریفتک غرسنده فرمان او لنشدر درت بش سنه یه دک وریلور زیاده پچمش او لیجق المازل

قانونه همیز در اموال امت

وجه مشروح او زره یوردنده ساکن قز قرنداشته ویرمک فرمان او لنشدی لکن اکثری یوردنده ساکنه اولمایوب اخره ویرلکله غدر او لغین مطلق قز قرنداشند ویرملک پایه سریراعلایه عرض او لندقده اولادی و بابا بر ارقنداشی قالمیان متوفانک یرلری اولدیارده ساکنه همشیره سنه بیغرض مسلمانلر تقدیر ایلدکلری رسم طاپو ایله ویرمک بیک اوون ایکی شوالنک یکر منجی کونی فرمان او لنشدر یوردنده ساکنه قیدی قز قرنداشندن ماعدا اولان ورثه یه در قز قرنداشی او لیجق یوردنده ساکن اولان وارت ساکن اولمیاندن تقدیم او لنور قانون قدیمه بلا ولد فوت او لوب بابا بر ارقنداشی قالمیان متوفانک یرلری یوردنده ساکنه اولان قز قرنداشته ویرملک امر او لوب بعده قانون جدیدده بیک اوون ایکی تاریخنده مطلقاً اول دیارده ساکنه قز قرنداشته بیغرض مسلمانلر تقدیر ایلدکلری رسم طاپو ایله ویرملک امر او لنشدر و بو مقوله بلا ولد ذکور اولن متوفانک یرلری قرینه وار قرنداشنه و قز قرنداشنه طاپو ایله ویرلکده اول یرلرک بریالق مخصوصین سپاهی طاپو ایچون الوب زیاده ایله رنجیده ایمه وایتدیرلیه دیو بیک قرق ایکی تاریخنده فرمان عالی صادر او لنشدر بونلردن ماعدا سائرلردن بیغرض مسلمانلر تقدیر ایلدکلری رسم طاپویی الور [کذا فی القانون الجدید السلطاني]

زید فوت او لوب تصرفنده اولان ترالاری مستحق طاپو اولدقده زیدک قز قرنداشی او لوب اول محلده ساکن اولان هند حق طاپو کندینک او لغله سپاهیدن طاپو ایله آمق مراد ایتدکده زیدک والدهسی زینب بن الورم دیوب هندی طاپو آلمقدن منع قادره او لورمی **الجواب** اولماز لاءب قز قرنداشی وار ایکن اانا ایچون حق طاپو یوقدر [کتبه الفقیر محمد بهائی]

بۇ صورتىدە هند اول محلدن چىقوپ اخىر محلە كىتمكە ساپاھى هندە چونكە سن بو
محلدە او ما زىين تصرفكىدە او لان تىلارى زىنې فراغ و تقويض ايلە دىمكە قادر او لورمى
الجواب او ما زىين [كتبه بهائى]

زىد بلا ولذىكىر ولا ئاتى فوت اولقدە ار قىرنداشى دىخى قالمىوب تصرفىدە او لان
تىلارىن قز قىرنداشى او لوب اول دىارىدە ساكن او لان هند رسم طابوی مىلى ايلە المدىن
امتىاع ايدوب المامق ايلە صاحب ارض اول تىلارى اخىردىن عمرۇھە تقويض ايمش او لىسە
حالا هند عمرۇھە ويردىكىنى ويروب اول تىلارى المغە قادرە او لورمى

الجواب او ما زىين [كتبه الفقير محمد بهائى]

درېيادە قانۇنە بىمبىز امبوال ابىين يەعنى او غلىنىدە باباھە و انابە طابو
ئىز مادە فرمادە او لىنىشىر و يېجە درېيادە بىمبىز

بۇندىن اقدم متوفا او غلى يىرى و چايرى باباسنە واناسنە ويرلما كە او غلى فوت اولقدە
اتا وانا او غلىلىرى يىرلىندىن محروم اولدقلىرى اىچۈن چىتلەكلەر بوزىلوب خراب او لىدىن يېپە
سرىر اعلايه عرض او لىقدە آنكى كېي متوفانك اولاد و بابا بىر ار قىرنداشى و قز قىرنداشى
قالمىان متوفانك محلول يىرلى باباسى قالورسە طابو ايلە باباسنە ويريلوب واناسنە بىغىرض
مسلمانلار تىدير ايلىكلىرى طابو ايلە ويرلىك بىتك اون يىدى ذى القىدەسىنك اون بشىنجى
كونى تارىخىلە مورخ قانون صادر او لىنىشىر

اراضى مىرى يە متصرف او لان زىد بلا ولد فوت او لوب ذكور واناثىن اولادى
و قىرنداشى دە قالمىوب يىرلى باباسنە طابو ايلە انتقال ايدرمى

الجواب بىغىرض مسلمانلار تىدير ايلىكلىرى طابو ايلە باباسنە ويرلىك اص او لىنىشىر
[كتبه محمد بهائى]

زىد متوفانك مستحق طابو او لان يىرلى و چايرلىنى زىدكە اناسى هند طابو ايلە
المغە قادرە او لورمى

الجواب اص جىديد ايلە او لور [كتبه محمد بهائى]
[قانۇنە] او غلى و قرى و بابا بىر ار قىرنداشى قالمىان متوفانك باباسى واناسى قالورسە جەلمە يىرلى

وچایرلری باباسنه بیغرض مسلمین تقریر ایلدیکی رسم طاپو ایله ویریلور باباسی قالز ایسه جمله‌سی اناسنه ویرلک فرمان او لمشدر ف ۱۵ من ذی القعده سنه ۱۰۱۷ [من قانوننامه سلطانه احمد خان] بر عرصه نک سنوی و بروقف شریفه بر مقدار اچه مقاطعه‌سی اولوب اوزرنده اولان اشجار زیدک ملکی اولان باخچه وفاتدن صکره ترك ایتدیکی باباسنه انتقال ایدرمی

الجواب ملکی اولان اشجار انتقال ایدر اکر ملتّفه دکل ایسه عرصه‌سی رسم طاپو ایله الور ملتّفه ایسه رسمی الوب مقاطعه‌سین سال بسال ویر [کتبه الفقیر محمد بهائی] بلا ولد فوت اولان زیدک ترالاری مستحق طاپو اولدقده والده‌سی هند ولام ار قرنداشی عمرو وعمی او غلی بکردن حق طاپو گیمکدر

الجواب والده‌سنکدر [کتبه محمد بهائی]

زید وصغیر او غلی عمرو فوت اولدقده زیدک لا بوین قیز قرنداشی اولوب اول محله ساکنه اولان هند عمرو زیددن مقدم فوت اول غله اول ترالارک حق طاپوسی بندر دیو دعوی ایدوب عمروک والده‌سی زینب زید عمر و دن مقدم فوت اولوب بعده عمرو فوت اول غله اول ترالارک حق طاپوسی بندر دیو دعوی ایدوب لکن طرفینک بینه‌سی اولما بحیق قول قغیسنکدر

الجواب زینکدر [محمد بهائی]

در پیاده قانونه اموال وارث یعنی متوفانک ملک یوره بری و یاهنود اشجاری و یاهنود
بستانی و باغیه‌سی و باغی واند نابع اولدیفی تو در لو ملکی مکلف بر وارثه
انتقال ایلسه طایرده قانونه قانونه نامی شنجه در پیاده اولنور

متوفانک یرلری اوزرنده اشجار اولوب ورثه‌یه انتقال ایدرسه اول یرلر انتقال ایدن ورثه‌یه طاپو ایله ویریلور اول اشجارده حاصل اولان میوه‌ی کوروب کوزنمکده صعوبت اول غله وارث مشترکدن تقدیم او لمشدر غفلت او لئنه [قانون المعتبر]
زید وفات ایتدکده یرلرینه عموسی او غلی عمرو طالب ایکن اجنبي یه ویرمکه قادر اولورمی

الجواب بومقولهده وارته ويرملك امر مرفوعدر سپاهى مختاردر اماقىزه وقىزقىزنداشنه ويرملك مرفوع دىكلدر اما يورد يرنده وارت اولسە اول وارت طالب اىكىن اخىر ويرملك اىچون دىخى امر عالى جاريدير تاڭە يورد يرىنىڭ قىمتە ئىقىصە كېلە عدالت دىخى بودور [محمد بھائى]

الجواب زىد متوفانك ملك باخچىسى قربىنده يابو اىچىنده كېر تراسى اولوب يابوسى باشقە اىكىن ورته باخچەنك بىناسىن قىع ايدوب عشرى ئان اراضى يى تىلەكە قادر اولورمى

الجواب بنا واسجار مغروسو ملك او لمغله ميراندر اكىچە كېم ارضك ورته يە ويرلىسى امر مرفوع ايدى لكن يە امر عالى ايلە يورد يرنده اولان وارتىڭ يرىنە نقص كاماك اىچون بومقولهده وارته ويرملك فرمان او لىشىدر ناس بوا مردىن غافلۇن او لمغله ورته يە غدر وحىف اولور غفلت او لىنە بونك امثالى كىثيرالوقعدر [كتې پىر محمد]

[قانونە] اكىر متوفانك اوغلى وقىزى وبابا بر ار قىزنداشى وباباسى واناسى قالمىوب ورتهسى قالوب متوفانك چىتكىك اولىرى واخورلىرى انلە انتقال اىلسە اكىراول چىتكىكىدە ساكنلەر اول يىلىرى وچايرلىرى دىخى بىغىرض مسلمانلار تقدىر ايلىكلىرى طۇ ايلە انلە ويرملك فرمان او لىشىدر اكىر متوفانك چىتكىك اولىرى واخورلىرى اولسە واخىود اولسە لكن اول چىتكىك او زىرنىدە ساكنلار اولور اولىر واخورلار انتقال ايتىش ورته او لميوب آخر يerde ساكنلار اولسەلر بوبابىدە صاحب ارض مختاردر دىلىدىكەن ورە ديو بىك اون درت تارىختىدە فرمان او لىشىدر

[از قانۇنە نامە دىرىمادە سلطانە احمد ئەمادە] زىد ساكن او لادىنى شېرك قربىنده بىر قطعە يرى قورىيوب اىچىنده صاحب ارض معرفىتىلە اشجار غرس و بنا احداث ايدوب طوارىن يورىدوب تصرف ايدرايىكەن فوت اولسە اول يerde او لان املاك سائى املاكى كېي او لادىنى انتقال ايدرمى

الجواب يىرى كندولره وراثت طرىقىلە انتقال ايتىز او زىرنىدە او لان بناء واسجار مغروسوه او لادىنى انتقال ايدىر [كتې الفقير پىر محمد]

اثر بنا اولوب بالق صىد او لان دالىان صاحبى فوت او لىقدە دالىان يىن الورته تىسىم او لىورمى

الجواب ملکدن اثر دخی میراند رفع اولنورسه ممکن ایله قسمت اولنور اراضی استحقاقیه و لیحیق اوغلنه مجاناً وریلور سائره طپو ایله وریلور بومقولهده اولی الامره مراجعت اولنق کرکدر [كتبه الفقير پیر محمد]

[قانونه هبیب] بلا ولد فوت اولوب بر درلوقرنداشی واناسی و آناسی قالمیان متوفانک محلوله اولان یرلری یوردلرنده اولان واول یرلرک ملکی انتقال ایدن ورنه به ویرملک امر او لمنشدرکه وارثک یرینه نقصان کلیه و املاک بهاسنه ضرر ترتیب ایله و یورد یری یوزلیه حتی هیچ وارث قالمیوب بیتالله قالسه بیتالله طرفدن طپولنفعه فرمان عالی صادر اولمشدر

[نوع آخر] زید فوت اولوب ترکه‌سی بیتالله عائد اولدقده بیتالله طرفدن چفتلکی طابولنفعه طلب ورغبت اولنورکن صاحب ارض دیدیکنه ویرمکه قادر اولورمی **الجواب** بر کمسنه فوت اولوب چفتلکی بیتالله قالسه املاک بهاسنه نقصان وضرر کلامک ایچون بیتالله طرفدن طابولنفعه امر عالی وارد اولمشدر اما ایل ویردیکی ویرملکه وریلوب سپاهیه غدر اولنماز [كتبه الفقير پیر محمد]

زید بر چفتلکه وقدیمن اول چفتلکه تابع اولان ترلاره متصرف ایکن فوت اولوب انجق زوجه‌سی هندی ترک ایتمکله امین بیتالله اول چفتلکی هنده زید ذمته اولان مهر دخی ایله ترکه‌دن حصه‌سی مقابله‌سنده ویردیکدن صکره هند اول ترلاری صاحب ارضدن طابوی مثلی ایله المغه طالبه ایکن صاحب ارض اکا ویرمیوب اجانبه ویرمکه قادر اولورمی

الجواب اولماز [كتبه الفقير یحی]

بوصورتده صاحب ارض اول ترلاری اجانبدن بکره طابو ایله ویرمش اولسه حالا هند بکرک ویردیکینی امر عالی اویله اویلغه صاحب ارضه ویروب اول ترلاری بکردن آلمغه قادره اولورمی

الجواب اولور [كتبه یحی]

بلا ولد فوت اولان زیدک سائز ورنه‌سی زیدک ترکه‌سدن اولان بر ملک چفتلکنی زیدک زوجه‌سی هنده حصه‌سنه طوته ویردکلرنده صکره اول چفتلکه تابع اولان

ترالاری طاپوی مثلی ایله آلمغه طالبه ایکن سپاهی هنده ویرمیوب اجانبden عمروه ویردکدن صکره اول سپاهی معزول اولوب یرینه بکر سپاهی اولدقده هند عمروه ویردیکنی بکره ویروب اول ترالاری عمرودن آلمغه قادره اولورمی

اجواب اولور [کتبه الفقیر محمد الاسیری]

بو صورتده هند عمروه ویردیکنی حال سپاهی اولان بکره ویروب اول ترالاری ضبط مرادایلدکده عمروه هنده بکا مقدمما معزول اولان سپاهی یه ویردیکم اچه‌ی ویرمدکجه سکا ضبط ایتدیرم دیکه قادر اولورمی

اجواب اولماز [کتبه محمد الاسیری]

بو صورتده هند عمروه ایله حاکم الشرع شریفه مسافعه اولدقلرنده حاکم هنده عمروه وک مقدمما معزول اولان سپاهی یه ویردیکنی ویر دیو حکم ایلسه حکمی نافذ اولورمی

اجواب اولماز [کتبه الفقیر محمد الاسیری]

زید برملک چفتلکه وقدیمدن اول چفتلکه تابع اولان تارالاره متصرف ایکن فوت اولوب اول چفتلک حصاراً وارثی اولان عمنی عمروه ارثه انتقال ایلدکده عمروه اول تارالاری طاپوی مثلی ایله آلمغه طالب ایکن صاحب ارض اکا ویرمیوب اجانبه ویرمکه قادر اولورمی

اجواب اولماز [کتبه الفقیر یحیی]

بو صورتده صاحب ارض اول ترالاری اجانبden بکره طاپو ایله ویرمش اولسه حالا عمروه چفتلکم ترالارندن دیو بکرک ویردیکنی ویروب اول ترالاری بکردن آلمغه قادر اولورمی

اجواب اولور [کتبه الفقیر یحیی]

در پیامه قانونه اموال مشترک یعنی مشاع و مشترک برلری تصرف اینندگانه بری فوت اولوب شریکی قالس و باخورد چفتلکه و باسته برلرندگه مضرز اولسیلغی نقدبرمه اهاندگه بینه تفویصه ایلسه قانونه طاپو بجدر پیامه اید

[قانونه] اشتراک اوزره اراضی یه متصرف اولانلردن بری فوت اولدقده شریکی

طاپو ایله آلمغه محتاج میدر یوخسه بلاطابومی متصرف اولور و قرنداشی وغیری او لقده فرق او لقشمیدر قانون یچدر ایدی او لقوله اولاد و بابا بر ار قرنداشی و همشیره سی و باسی و انسا قالمیان متوفانک یرلری مشترک اولنلر طاپو ایله آلمغه طالب ایکن آخره ویرملک جائز دکلدر شریک اولنلر متوفانک یرلرین بش بیل تمامنه وارنجه یه دک بیغرض مسلمانلر تقدیر ایلدکلری طاپو ایله الورلر بش بیلدن صکره ویرلز سکوت ایدوب ویاخود طلب ایتلر ایسه ساقط اولور

[من قانونه نامه او قبھی زاده و مکتوبھی محمد افسدی در زمانه یجی اندی شیخ الاسلام] یزی وقف اولان اراضیدن یاخود ارض میریدن بر بر ویاچایر طاپویه مستحق او لسه و بر کمته کوهدن یرا حق مراد ایلسه وایکی گشی یرلرین بربینه تفویض ایلسه صاحب ارض معرفیله اولق قانوندر اذن صاحب ارض اولندقه معتبر اولماز لکن اولیرده مشترک اولان غیریدن احریدر اجنبی یه آلدير میوب صاحب ارض معرفیله اول آور زید وفات ایدوب قرنداشی او غلی عمر و ایله مشاع و مشترک اولدینی ترلا ردن حصه سی مستحق طاپو اولقده اجانبدن بکر اول حصه یی صاحب ارضدن رسم طاپو ایله تفوص ایلش او لسه حالا عمر و رسم منزبوری ویروب مشترک اولدینی حالده زیدک حصه سیان بکردن المغه قادر اولور می

الجواب اولور بش سنه چکمش دکل ایسه [کتبه الفقیر حسین]

[قانونه] مشترک یر تصرف ایدنلردن بری فوت اولقده یاخود خارجدن بر کمته یه تفویض ایتدکده شریک آخر اخره ویردر میوب رسم مثلی ایله الور بش سنه یه دک حق طلب طاپو واردار

[قانونه] مشترک اورمان تصرف ایدنلردن بری بالطه سیله آچوب ترلا ایتدکده اول اورمانده شریکی کیم ایسه اول ترلا ده مشترک اولور قانوندر با بالری یرلرینه مشاعاً متصرف اولان قرنداشلردن زید فوت اولوب قرنداشی عمر وی ترک ایلدکده زیدک حصه سی عمر وه مجاناً دکر یوخسه طاپو ایله می ویرلور یوخسه صاحب ارض دیلریکنه می ویر

الجواب امر سلطانی بمقوله یه مجاناً ویرلکدر طاپویه مستحق اولماز امر ویرلماز [کتبه الفقیر بیر محمد] قرنداشلر اولان زید و عمر و بالریندن انتقال ایدن ترلا ره اشتراك او زره

متصر فلرایکن زید حرم‌هایونه کیدوب بعده عمر و اول تر لاردن حصه‌سی اذن صاحب ارضه
بکره فراغ ایتد کده زیدک حصه‌سی دخی فضولاً بکره فراغ ایدوب بعده مقابله‌ستنه
شو قدر اچه بدل فراغ الوب بعده عمر و مفلساً بلا ولد فوت اولوب بعده زید حرم
خاصدن چقوب ولايته واردقده اول تر لاردن کندو حصه‌سی بجاناً بکردن الدقدن
صکره عمر وک ذخی حصه‌سی صاحب ارضدن طاپوی مثلثی ویروب المه قادر اولورمی

الجواب اولور [محمد بهائی]

بوصورتده مشاع اولان اجنیلردن مشاع اولان قرنداشلر کی ایچلرندن بری فوت
اولدقده حصه‌سی سائره بجاناً ویریلورمی

الجواب یوخسه طاپو ایله ویریلور اخره ویرلماز [کتبه پیر محمد]

[قانون] زید و عمر و بکراشتراک او زره متصرف اولدقلری یا بیلاقدن زید حصه‌سین شریک
عمروه معرفت سپاهی ایله تقویض ایلسه اخر شریک بکر عمر و بدل تقویض ویردیکی اچه نک
نصفی ویروب اول حصه‌دن نصفی ضبطه قادر اولورمی

الجواب اولور [کتبه یحیی]

یری ارض میری و بناسی ملک اولان دکرمنده شفعه جاریه اولورمی

الجواب اولماز لکن یرده مشاع و مشترک او لغله صاحب ارض معروفیله تقویض ایتمکده شریک
اولان خارج و اجنیین مقدمدر ارض میریده شریک ایچون ملکده کی شفعه شرعیه
یوقدر ولکن بش سنه دلک قانونده حق طلب وارددر طاپو ایله الور [کتبه پیر محمد]
برفاج کمسنهر هند ایله اشتراک او زره بر رفاج تر لاره متصر فلرایکن اول کمسنهر
حصة شایعه‌لرینی اختردن زیده معرفت صاحب ارض ایله فراغ و تقویض ایتملیله هند انلرک
حصة‌لرین المغه طالبه اولدقده زوجی عمر و هندی منع ایتمکله بش سنه مرسور ایلسه حالا
هند زیده ویردیکنی ویروب اول حصه‌لرین المغه قادره اولورمی

الجواب اولور منع زوج عذر معتبردر [کتبه محمد بهائی]

درباره اهوال قانونه اهل قربه و اهانه یعنی متوفاً کسنه نک محظوظ اولاده
بین طیول تمره و تقویض ایتمکده اهل قربه و اهانه متعلمه
اولاده قانونه نک در نظر که ذکر اولنور

بلا وارث فوت اولوب ورثه‌سندن کمسنه‌سی قالمیوب و متصرف اولدینی یرلرنده

مشترک قالمیان متوافقانک یزلری بونلردن صکره قریه خاقندن یره و چایره ضرورتی اولوب
طپو ایله طالب اولنلره ویربلور خارجه ویرمک خلاف قانوندر قریه خلقندن طالب
اولوب طپو ایله المازلر ایسه اول زمان صاحب ارض مخیردر استدیکنه طپو ایله ویرر
لکن صاحب ارض طپویه مستحق اولان یزلری و چایرلری کندوسی تصرف ایتمک
واوغلنے ویرمک قطعاً جائز دکلدر

[من قانونه نامه معتبر] یز تصرف ایدنلردن بری فوت اولدقده اوغلی و قزی وبابا
برار قرنداشی و قیز قرنداشی و باباسی و اناسی و بردلو وارشی قالمیوب مشترکی دخنی
یو غیسه اول متوافقانک یزلری قریه خلقندن یره ضرورتی اولوب طالب اولنلره ایل ویردیک
طپو ایله ویربلور خارجه ویرلز قریه خلقندن کسنه الماز ایسه اول زمان صاحب
ارض مخیردر کیمه دیلسه ویرر لکن سپاهی کندی تیماری طبراغنده طپویه مستحق
اولان یزلری و چایرلری کندوسی تصرف ایلک واوغلنے ویرمک خلاف قانوندر و طپو
خصوصنده اعلا و اوسط و ادنی اعتباری یوقدر بوموال اوزره فرمان اوئنشدرا
فی اواسط شهر محرم الحرام سنه ١٠٣٣

[من قانونه نامه سلطانه احمد هناده علیه الرحمه را فخر اه] ساکن اولدینی قریه طبراغنده
متصرف اولدینی ترلااری زید معرفت سپاهی ایله عمروه تقویض ایسه عمرو اخر قریه ده
ساکن اولمغله زیدک قریه سی اهالیسی حق تقویض بزمدر دیوب عمروه ویردیکنی
ویروب ترلااری المغه قادر اولورلری

الجواب اولیه امر وار ایسه اولورلر [کتبه یحیی]
بر قریه ده ترلاار محلول اولدقده اهالی قریه طپو ایله المغه طالب ایکن سپاهی
من بورلره ویرمیوب خلاف امر عالی خارج قریه دن زیده ویرسه حالا اهالی قریه زیده
ویردیکنی ویروب اول ترلااری ضبطه قادر اولورلر می

الجواب اولورلر [کتبه یحیی]
زید تصرف ده اولان یزلری ساکن اولدینی قریه اهالیستنده المغه طالب وار ایکن
آخر قریه دن بکره طپو ایله ویرمش اولسه حالا اول قریه اهالیسی بکرک ویردیکن
ویروب اول اراضی بکرک التد من المغه قادر اولورلر می

الجواب اولورلر [کتبه محمد بهائی]

برقىيە اهالىسى طپو ايلە مشتىرك بىرطاغە متصرفلۇ اىكەن اىچلەندىن اولان زىد اول طاغدىن حىصەسىن آخىر قرىيە اهالىسىنى تقوىيىض مىراد ايتىكىدە قرىيەسى اهالىسى بىز اول حىصەيى الورز ديو زىدى اخىر قرىيە اهالىسىنى تقوىيىضدىن منعه قادر اولورلىمى

اڭجواب اولورلىر [كتبه محمد بهائى]

زىد عمر ووك بىك اقچە قىمتلۇ بىرقطۇھە يېرىنى سپاھى دن معرفىتسىز طقسان اقچە يە الدم ديو بىنه اقامە اىلسە بىنه سى مسمۇع اولورلىمى

اڭجواب حالا سپاھىنىڭ معرفى اولمۇب مقدمامۇر ووك دىنى زىدە تقوىيىض وتصرف ايتىكىنە شەhadat اولنقدە استىاع اولنوب يرى زىد تصرف ايدىر سپاھى اذن ويرر [كتبه يير محمد] زىد تصرفىدە اولان بىرقطۇھە ترلاسنى عمر ووه صاحب ارض دن معرفىتسىز تقوىيىض ايدوب بىلدە زىدۇغۇت اولوپ صەنیراوغلى بىكىرى ترك اىلدەكىدە بىكىر بالغ اولنجه عمر و اوول ترلايى تصرف اىلسە حالا بىك بالغ اولنقدە بابامك تقوىيىخى معتبر دىكىدر دىوب اوول ترلايى عمر و دن المە قادر اولورلىمى

اڭجواب اولور [كتبه يىحيى]

و ربىانە قانۇنە اھۋال تصرف و فراغ و تصرف اورماھە و قورۇ و كۆھەردە بـ آيمەس بىر ازىدە سپاھى و بىر ئىمسىك بىر اولمۇب يېنى سپاھى اذنە و معرفىتى لازىم اولوپ معرفىتسىز معتبر اولمۇيەنى بىانە بىر (اھۋال تصرف و فراغ و امەن ئىش بىر ئابىپ) اورماھە و قورۇ و كۆھەردە بـ ايمۇن و بىلە ازىدە تقوىيىصە و تصرف نېجەدە

ايىدى صاحب ارضك قانون اوزرە رىمن ويرمدىن اذنى يوغىكىن خلاف قانون فضولى التوب صاتىلان يىرلەرن و چايرلەرن واستىداال اولان يىرلەرن صاحب ارض وياخود و كىلى عىشر و رسم الماغەلە صاحب ارضك قانون اوزرە رىمن طاپوسى ساقطاولماز بوبابىدە صاحب ارض دىلرسە قانون اوزرە رىمن الوب تصرفە اذن ويرر دىلرسە بىيىلىرىن فسخ ايدوب اسکى صاحبلىرىنە تصرف ايتىرىر ديو فرمان اولىشىدر فى ماھ ذى القعدە سنە ١٤١٧ [من قانون سلطانى درزمان محمد پاشا]

زید و عمر و اراضی میریدن تصرفلرند اولان ترالالرین سپاهی دن معرفتسر استبدال
ایتمک ویا خود بر طریقله بربینه فراغ و تصرف ایتمک جائز او لور می

الجواب اولماز [کتبه محمد بن سعدالله]

اذن صاحب ارضسر ترلا تفویضی معتبر اولماز سپاهی بر قایچ سنه عشر و رسومی
السه اذن اولماز صریحه اذن لازم در ترلانک تفویض و تفویضنده تیارده شریک
اولتلردن برینک اذنی کفایت ایدر [من قانون سلطانی]
زید سپاهی تیاری طبراغنده محلول او لووب رعایاتک بلا تمسک تصرف ایتدکلری یز لری
متصرف اولتلردن او ب آخره طاپو ایله ویرمکه قادر او لور می

الجواب او لور تمکی المادین ضبط اندیسه [کتبه صنع الله]

یری وقف اولان اراضیدن و اراضی میریدن یر و چایر طاپویه مستحق او لسه
وبر کمه کوهدن یر آچق مراد ایلسه وایکی کشی یر لرین بربینه تفویض ایلسه
صاحب ارض معرفتیله اولمق قانون قدیم ایکن اول اصل طاپویه مستحق اولان یر لر
و چایرلر صاحب ارضک اذنی یو غیکن تصرف او لنسه و کوهدن یر آچلسه وایکی کشی یر لرین
و چایرلرین بربینه تفویض ایلسه صاحب ارض کرک اصلین بلسون کرک بلسون یاوکی او لمقوله
یر لردن عشر ویا خود رسم آمش او لسه طاپو ساقط او لور یز لر و چایرلر تصرف ایده نک
اولور دی او لسه بر چفتلک استانبول اطرافدنه یکرمی او تو ز بیک آچه یه وبغض
دیارده بش اون بیک آچه یه و با جمله هر بردیارده خیلی آچه یه طاپویه ویریلووب قانون قدیم ایله
عمل ایلیوب صاحب ارضک رسم طاپو سین ویرمیوب خلاف قانون فضولی تصرف ایلیوب
محرد عشر و رسم ویرملک ایله طاپو ساقط او لوب یز لر و چایرلر انلرک او لیجق بو بابده
خواص هایيون و اوقاف املالک حکمین با غلیوب خصوصا یکرمی او تو ز ییلدن برو
سفر سفر لیان اصحاب تیاردن نیجه کمته لره غدر او لدیغی سیدن بیک اون یدی ذی القعده سنک
اون برنجی کوننده پایه سریر اعلاه عرض او لندقده او لو جهله ذی الید او لتلر اکر رسم
طاپو ایله ویرملک فرمان او لتلردن دکل ایسه اول اصل طاپویه مستحق بر لری و چایرلری صاحب
ارض دیل دیکنه طاپویه ویره اکر رسم طاپو ایله ویرملک امر او لتلردن ایسه انلره رسم طاپو ایله
تكلیف ایله آلور لایسه انلره ویره والا آلمایوب عشر و رسم ویردک رسم طاپو ساقط او لور
یز لر و چایرلر بزم او لور دیو تعلل ایدر لرسه صاحب ارض ایستدیکنه طاپو ایله ویره

و کوهن آچلان یرلر دخنی آچانلره ایل ویردیکی طاپوایله تکلیف او لئوب قبول ایدوب الورلایسه انلره ویرلوب آمازرا ایسه صاحب ارض مختار او لوب دیلسه قانون او زره رسین او ب تصرفه اذن ویره دیلسه آخره ویره و صاحب ارض اذنسز برى برلرینه برمقدار آچه مقابله سنده فراغ ایلدکلری یرلرده صاحب ارض مخیر او لوب دیلسه قانون او زره رسین آلوب تصرفه اذن ویره دیلسه بی علرين فسخ ایدوب یرلری و چايرلری اسکی صاحبلرینه تصرف ایتدیره دیو فرمان او لئشدر [فی غرة حرم سنہ ۱۰۱۷]

اوته یقايه اشقيا مستولی او لغله رعایا و برايا قدیمی یرلرندہ قراره مجاللری او لیلوب بالضروری فرار ایلیلوب حلاھر کشی یرلو یرلرینه وارمق فرمان او لئغین او لقوله پراکنده او لئلرک یرلری او ج یيلدن زياده بوز و خالی قالقله دکرمن وباغ وبانچه لرنده تقدیر او لنان عشر ورسم ويرنامکله صاحب ارض او لئلر اصحاب مناصب و قول طائفه سنہ وغيره طاپویه ويروب وبعضايسني فضولي تصرف ایلیلوب بو بايده رعایا و برايايه زياده ظلم او لدیني پايه سرير اعلايه عرض او لندقدہ بيک اوں سکز محمر منك غرہ سندن او ج یيله دکن یرلرینه واران رعایانک یرلری و چايرلری و دکرمن و سائیرلری و ملکلری کندولره تسليم او لوب کا کان متصرف او لوب انک کبی طاپوی التلر آچه لرین صاحب ارض دن آلق فرمان او لئشدر اصحاب تیمارک قریہ لرینک ممتاز سینوری داخلنده تحریردن صکره کوهن آچلان یرک عشر و رسمي حقاری او لوب قدیمن الیکلیمشلر ایکن امنا و مباشرین اموالی تحریردن صکره کوهن آچلان یرلر خارج از دفتردر اول یرلرک محصولی میری یه عائی او لور دیو مالیه طرفدن حکم اخراج ایدوب داخل ایتدکلری بيک اوں سکز محمر منك غرہ سندہ پايه سرير اعلايه عرض او لندقدہ اصحاب تیمار یکرمی او تو ز یيلدن برو سفر سفرلیلوب اور ذوی هایوندہ خدمت ایدوب قریہ لرینک ممتاز سینوری داخلنده کوهن آچلان یرلرک عشر و رسمي حقاری او لوب کا کان اصحاب تیماره فرمان او لندی [فی اوائل حرم] الحرام سنہ تسع عشر والف]

[قانونہ سلطانی در پادشاه احوال احمد اٹ بنا و طابو] او ج سنہ بوز قلان و یاخود بر طریقله محلول او لان یرلر طاپویه مستحق او لوب رسم طاپوسز فضولي ضبط او لنسه ایمدى او لقوله خلاف قانون رسم طاپوسز فضولي تصرف او لنان یرلردن صاحب ارض یا وکلی عشر و رسم آلغله طاپو ساقط او لوب انلرک او لیحقق خواص هایونه و وزرا خاصلرینه و اوقاف و ارباب تیماره کلی غدر او لدیني بيک اوں یدی ذی القعدہ سنک اوں

برئیگی کوئی پایه سریر اعلایه عرض اولندقده آنک کی یزلرک صاحب ارض اصلین
بیلوب کرک بلسون مجرد عشر و ربم آلغله رسم طاپو ساقط اولوب اول یزلری خلاف
قانون رسم طاپوسز فضولی تصرف ایلینلرک ارباب تیماره غدر اولندیفته رضای همایون
اولما بیوب بواسل یزلرده صاحب ارض مخیزدز کندو زماننده واقع اولمش ایسه دیلریکنه
رسم طاپو ایله و برمه کفرمان اولنشدر والحاصل ذوی الید اولنله رسم طاپو ایله و برمه
تکلیف اولنور آلورلرسه فهبا فاما آخره وریلور

قانونه سلطانی دوز ماهه محمدیانش دیلرسه اموال امداد بناء وظام وغیری و مقدار طابو
ونوابصرها یعنی بعد ازمه سیاهی زراعت و آبیاب وطن وظام وامنانی بناء امداد
اولنـه قانونه نجـه در

داخل رعیت ویا خارج بر قریهده یکیدن دوزن قوروب اکر صاحب ارضک اذنی
اویلاندین بر درلو بناء ایلسه صاحب ارض مختاردر دیلرسه قانون اوزره طام طاپوسین
آلور دیلرسه قلع ایتدرر اکر اولدن طام یزی اولوب خراب اوللغله صکره دن بناء ایلسه
نسنه آلماز کذلک زراعت و حراثت اولنور ترلاده طاملر بنا اولنسه صاحب ارض معرفتی
اویلدیچه دیلرسه قلع ایتدرر دیلرسه ابقا ایتدرر ویا خود معرفتیه اولنورسه قانون اوزره
طام طاپوسین آلور وهم اول ترلاار زراعت اویلدیچی تقدیرجه عشر و ربم دن هر سنه
نه مقدار نسنه حاصل اولور ایسه اکا کوره اول بنا یزلرینه مقاطعه تقدیر اولنوب مقاطعه سین
آلور اون بیل دور ایتمدیچه تفχض اویلماز برده اون بیللق دعوا نک استماعی یوقدر

[قانونه] تیمور معدنندن دفترده عشر حاصلی یازلرسه دفتره کوره در کیمه یازلش ایسه
آنک معرفتی اویلاندین یکیدن دمور جی اویجانی وضع ایتدره مزملر اولسه دخی اول کسته
ایسرسه وضع ایدنلری منع ایدر قانوندر

[قانونه] اکر داخل رعیت و خارج رعیت بر قریهده صاحب ارض معرفتی ایله یکیدن
دوزن قوروب طاملر بنا ایلسه اعلاساندن الی اچه و سطندن او تو ز اچه و ترق اچه ادناسندن
یکرمی اچه طام طاپوسی المق قانوندر اکر صاحب ارضک اذنی اویلاندین بنا اولنسه
صاحب ارض مختاردر دیلرسه قانون اوزره طام طاپوسین آلور استرسه قلع ایدر اکر
اولدن طام یزی خراب اوللغله صکره دن بنا اولنسه نسنه آلماز وزراعت و حراثت اولنور
ترلایه صاحب ارض معرفتیه یکیدن طاملر بنا اولنسه صاحب ارض قانون اوزره طام

طاپوسین الور هم اول ترالار زراعت اوئلندینى تقدیرجه عشر ورسمندن هرسنه بىقدار نسنه حاصل اوولرسه اکا كوره مقاطعه تقدیر اوئلوب مقاطعه سین الور اول صاحب ارض كيدوب يرينه آخىرى كلسه اون ييل مرور ايقامتش ايسه اولدخى مقاطعه سین الور زيرا يerde اون ييللىق دعواڭك استىاعى يوقدر قانوندرا

[اُر قانۇرە ھېمىيە] قرادە او يرى طاپوسىچون اعلاستىن اللې اچە او سطىندن قرق اچە ياتوتز اچە ادناسىندن يكىمىي اچە ئەن زىادە ئىتىھى ديو فرمان او ئىشىدرا

[نوع آخر] طاپودە دخى بىغرض مسلمانلار قرنداش يرلىچون بىقدار رسم تعين ايدرلرسه سپاهى انى الور زىادە ايله رنجىدە ئىتىھى وايتىرىلىي ديو فرمان او ئىشىدى طاپو اجارة معجلەدە ارض مىرى پادشاھىدەر كىسىنە صامىخە قادر دكىلەز ايمىدە بلا ولد ذكر فوت اولان متوفانڭ يرلىرى قىزلىرىنە وقرنداشىنە طاپو ايله ويرلەكىدە اول يرلەك بىرسەلك مھصولن سپاهى طاپو اچىچون الوب زىادە ايله رنجىدە ئىتىھى وايتىرىلىي ديو بىك قرق ايک تارىخىنده فرمان صادر او ئىشىدرا سائىلەنە بىغرض مسلمانلار تقدیر ايلىكلىرى اجارة معجلەسین رسم طاپو ديو التور

زىد سپاهىنىڭ قرييەسى سينورنە او لوب بىع اولان باغ وبغىچە وزىتونلۇق ودىكىمندىن معرفت اچەسى نامەنە عشرين المە قادر اوولرسى

الجواب اولماز بونلار املاكىدە اذنە محتاج دكىلەر بىع و شزادە سپاهى دخل ايده من هان سنوى عشر ورسىيin آلور [كتبه پير محمد]

زىد جملە خانەلرین و باغ وبغىچە و خرمىن و ترالارىن و چايىلەك جملە باشتەسىن بر يerde عمر و بىع ايلىكىدە صاحب ارض جملەدىن اوئىدە بىرىن رسم نامەنە المە قادر اوولرسى

الجواب اولماز اوده و باغىچە دخلى يوقدر اذنە محتاج دكىلەر سائىلەي تقوىيىض فرمان او ئىشىدرا اذن ويرمېچىك يىنە او لىكى صاحب او زىرنە قالۇر اذنە و طاپودە عشرنىق كورىلماشىدرا طاپوئە دوشىدە كەيل ويردىكى ايده در اذن نامەدە او لان بىامعقول و مناسب كوردىكى مىرتىب ايله سپاهى يى ارضادر عشرى يوقدر امىرى وار ايسە كورلىسون [كتبه پير محمد]

زىد سپاهىنىڭ رعىتى عمر و فوت اولىقىدە يرلىرى مستحق طاپو او لوب باغ دخى او ئىلغان زىد طاپوئە ويرمەك مراد ايلىسە ورئەسى باغىچىي طاپو ايله الماسەلر زىد باغى قلع ايتىزىمك قادر اوولرسى

الجواب باع ملک اولمغله طاپویه مستحق اولیوب وارثی مجاناً تصرف ایدر معطل قالوب صاحب ارضه حق واصل اولمدیغی حالده دخله قادردر [کتبه پیر محمد] زید حیاتنده قدیدن تصرف ایلدیکی یایلاقده یاغ و پیز حفظی ایچون خانه احداث ایدوب حالا دخی اثربنا اولسه بومقوله یایلاقده خانه سائر املاک کی اطلاق اولورمی

الجواب عرف عامه‌دن تعیر اولور اما املاک احکامی اجرا اولنماز بنا ملکدر ارض ینه میریدر موروث اولنماز شفعه طولماز بو بیع و شرا توپیض و تقویض بلالشک [کتبه پیر محمد]

حریبه کفره یدنده اولان برقلعه صلحآ فتح اولندقده زید اول قلعه‌نک حوالیستنده اولوب کمسنه‌نک ضبطنده اولیان برمقدار یری سردار اولان عمر و دن اذنسزا حیا وزراعت ایتش اولسه حالا عمر و اول یری زیدک یدنده اوب استدیکنه تفویضه قادر اولورمی

الجواب اولور [کتبه محمد بهائی]

[در بیانه ناویه های راه] بر یرده سپاهی یه متعلق چایراولسه اول چایری بعض کمسنه‌لر معین و مقرر سینورین بوزوب سورمش اولسه واکش و بوستان ایدوب تصرف ایلش اولسه اول چایرک قدیمی ممتاز و معین سینوری نهیرندز و نه محلدر و نه یره منهی اولور تفتیش ایتدیریلوب ظاهر اولدقدن صکره التوب چایرق اوژره حکم اولتوب زراعتند منع اولور قانون قدیدر

[قانونه] شول تر لارکه دکلنمک ایچون یقونیلوب آوتی حاصل اولدقده سپاهی ایچون بر ایکی سنه‌ده برنسته آنماز اکا کلیه ویرلر اوچنجی سنه اولدقده چایر حکمنده اولش اولور عشري التوب سپاهی یه غدر اولیه بو خصوص دفترده یازلوق لازم دکلدر قانوندر زیرا زراعت اولنسه عشر حاصل اولور کذالک دائم چایر او لیحقق عشر التور

بر قصبه‌نک طاپوسز اولان چایرلرین قدیدن هر کیم ایسترسه یچه کلوب صاحب ارض هر برعیه باشه ایکیش اپه رسم اوب واله کلش ایکن حالا صاحب ارض اولان کمسنه چایرلری بعض کمسنه‌لرین اچه‌سین اوب طاپویه ویرمکه قادر اولورمی

الجواب اولماز [کتبه پیر محمد]

بر قایق ذمیلر بر قطعه چایری بلا تمیل اون بش سنه‌دن زیاده متصرف اولوب حالا

ملى تبلعر جموعه سى

ولایت تحریر ایدن زید الارندن الوب آخره طپو ایله ويردکدن صکره خنبوه ذمیلر
شرعا دعوا یاه قادر اولورلمى

الجواب اولماز [كتبه ابوال سعود]

بو صورتده مذکور ذمیلر ذکر اولسان چايرى بلا تمسك اون بش ييلدن زياده
تصرف ايتملى ايله استحقاقلارى اولورمى

الجواب اولماز فضولى تصرفه اعتبار يوقدر [ابوال سعود]

زید متوفانڭ تەئە سکناسىندن اولوب اطراقدە حولوسى اولان بىر مقدار چايرى
ورئەسى ملکىت اوزرە ضبط مراد ايتىكلەرنىدە سپاهى ورەدن آخره ويرمك قادر
اولورمى

الجواب اوينه متصل اولوب نصف دونمدىن زياده دكلىيسه اولماز [كتبه الفقير محمد بهائى]

زید متوفانڭ تەئە سکناسى اولوب اطرافى تختە حولو ايدوب ايجىنده تخميٹا اوچ
دونم مقدارى چايرى زيدك باياسى ضبط مراد ايتىكىدە صاحب ارض اول يرك بىچق
دونمى تەئە سکنا اعتبار ايدوب زيادەسىن طپو ایله ويرىرين دىكە قادر اولورمى

الجواب اولور [محمد بهائى]

زید تصرفىدە اولان چاير وبوستان يرلىرىن بش التى سنه بوزو خالى قيوب معطل
ايتكله متولى اولان عمرو اول ترلاڭ ايله اول بوستان يېنى طپو ایله ويرمك قادر
اولورمى

الجواب چايردە اولماز بوستان مخصوصىتىدە بېرىھىسى وار ايسه اولور يوغىسە اندە دەنخى اولماز [محمد بهائى]

فتح خاقانىدەن بزو خاص و سورىلوب چاير ملک ديو عقار اولورمى

الجواب اولماز [كتبه يحيى الفقير]

بو صورتده چاير اوزرندە ساز نابت اولسە دمت ايله بىع اولنە كلسە ملک اولورمى

الجواب اولماز [كتبه يحيى]

دربیاده قانونه را مطهم با غیره بستاهه و بورد بسی و صبا به ابله سوریلعن پرس نیخد در

بر کمته کندی ملک با غچه سنک ایچنه صبان قیوب زراعت ایله حاصل اولان ترکه دن
صاحب ارض عشر المق قانوندر هم ملکدر دیو نزاع ایده منز زیرا صبان کیروب
زراعت اولان یرلر ارض میریدر طپو ایله وریلور قانوندر

[قانونه] مقدمما بر یرا غچه ایکن اشجار مشمر مسی قلمیوب ایچنه صبان کیروب زراعت
ایدرلر ایکن اول یر اوچ سنه علی التوالی بلا مانع بوز و خالی قالوب طپو یه مستحق
اولدقده بر کمته ده صاحب ارضدن طپو ایله الوب زراعت ایدر ایکن اول بر لرک
ایچنده خدایی جوز اغاجی اولدقده اسکی صاحبی اولان اول یر مقدمما با غچه ایدی طپو یه
مستحق اولماز واچنده جوز اغاجلری وارد در دیو نزاع ایلسه خدائی جوز اغاجی یره
تابعدر یری طپو ایله الان کمته اغاجلری دخی ضبط ایدر دیو مرحوم حجزه پاشا نشانجی
ایکن امن شریف ویرلشدرا قانوندر [۱۰۱۱]

[قانونه] دکمه و اشامه اغاج ملک اولور اما صبان کیروب زراعت اولان یر ملک اولماز
مادامکه پادشاهلردن صحیح ملک نامه اولیه و دفاترده یازلیه مقبول دکلدر عشر لری
ورسنلری النور

[قانونه] مظلقا صبان کیروب زراعت اولان یر ملک اولماز تحریردن صکره
غرس اولان با غلددن عشر النور قانوندر

زید کندینک یورد یرین ترلا ایدوب زراعت ایتدکدن صکره بلا ولد ذکر فوت
اولمقلیه قیزی و حصرآ واشقی هند اول یورد یرین ملکیت او زره ضبط مراد ایتدکده
صاحب ارض طپو ایله آل والا آخره ویرین دیکه قادر اولور می

الحجاب اولماز [کتبه محمد بهائی]

دربیاده امروال قانونه غرس باغ و باغیه و اشجار و هدایی نابت اشجار نیخد در

بر تیمارده یاخود غیرینک طپا غنده رعایادن و خارج دن بعض کمته لر تحریردن صکره باغ و با غچه
غرس ایدوب اول باغ اوچ سنه چکمیوب میوه یه کلش دکل ایسه قلع اولنق قانوندر صاحب
ارضک اذنیله اولماد بجه صاحب ارض دیلرسه قلع ایدر اما اول باغ و با غچه اشجاری اوچ

سنے چکوب او زومه و میوه‌یه کلش ایسه صاحب ارض قلع ایتدیره من نهایت مجدداً تحریر
ولایت اولجیه دکین عشر المق قانوندر دیو منوال مشرف او زره حکم شریف ویریور
[قانونه] مقدمه بیان اولندیغی او زره علی الاطلاق صبان کیروب سوریلوب زراعت
اولنان یرلر ملک اولماز و با جمله محزرالولايدن صکره غرس اولنان با غاردن عشر المق
قانوندر هر نهدرلو یرده اولور سه عشر المق قانوندر
زیدک تصرفه اولان یر او زرنده بتش خدائی جوز و کستانه اگاچلرینک میوه‌سی
سپاهی بن الورم دیو زیده نسنه ویرمکه قادر اولور می

الجواب ارض حکمنده در اکر زید ارضک تصرفی آلامش ایسه میوه ملک اولز
ظهورندن صکره تمیلک ایتمدیسه المتن ایسه میوه‌ده انکدر [کتبه محمد بهائی]
[در پیامه امانت و عاریت] بر کمسنه تصرفدن اولان یرلرین امانت و عاریت طریقیله
بر کمسنه یه سپارش ایدوب زراعت و تصرفن اصمار لسه بعده اخر دیاره کیدوب امانته
الان کمسنه اول یرلری زراعت و حراثت ایدوب و آخر دیاره کیده نک دخی دائماً صحیتی
خبری و مکتوبی هراوج سنده بر کلور ایکن صاحب ارض آخر دیاره کیتمشد در دیو
اول یرلری طبو ایله آخره ویریرم دیو نزاع ایده من اما آخر دیاره کیدن کمسنه نک صحیتی
خبری و مکتوبی کلیوب نابدید اولمش ایسه صاحب ارض طبو ایله اول یرلری ویرمک قانوندر
[قانونه ملکه ایلی دزمانه مهول زاده التوقيعی] بر کمسنه یه ویرمش
اولسه اول کمسنه دخی اول یرلری اون سنده زیاده امانته ضبط و عشرین و رسمین صاحب
ارضه اداء ایلسه بعده یرلرین المق ایسته دکده اون سنده زیاده تصرف فواردر و عشر
ورسمین صاحب ارضه ویردم دیو نزاع ایده من امانته زمان اولماز تصرف عاریت اولمش
اولور امانته قو نیلان یرلر زراعت اولنوب صاحب ارضه اعشار و رسومی واصل اولمک
کر کدر اکر امانته قو نیلسون قو نیلسون بلا مانع علی التوالی اوچ سنه معطل قودقدن صکره
صاحب ارض طاپویه ویر خالی بوز قایلیجق امانته ویر لمشیدی دیو طاپویه ویر ملک مانع دکلدر
زید تصرفه اولان بر قاج قطعه ترلاسی معرفت صاحب ارض ایله عمرو دن الدینی
شوقدر اچه مقابله سنده عمر و ده تفویض بالوفا ایله تفویض و تسليم ایلسه حالا زید مبلغ
من بوری عمر و ده ویر دکده اول ترلاسی عمر و دن المغه قادر اولور می

الجواب اولماز [کتبه محمد بهائی]

زيد طاپو ايله تصرفده اولان تراسني كندوي اوئلجه بسلمك شرطيه اذن صاحب ارض ايله عمروه فراغ وتفويض ايله حالا عمرو زيدي بسلر ايکن زيد تقويضنه نادم او لوب اول ترالارى عمرودن المنه قادر اولورمى

اجواب بومقوله تفويفشك صحى يوقدر [كتبه محمد بهائي]

[در پاره دكتندرمه قانونه امه‌لاري بيمه در] بر كمسنه يرلرين زراعت ايتميوب دكتنميه قوسه چاير و كليه واوتلق اولسنه كليهدور رعابا تراسين دكتندرمه ايچون قيوب زراعت ايتمديكى ايامده او تلق حاصل او لوب يچسە اندن عشر المق قانون دكىدر مكركه صراحة دفترده حاصل قيد او لمنش اوله اما دفترده دخى يازلىيني قدىمى كىر كدر برعشق دفترده او لمايوب ولايت كاتبى كندو كندندين دفتر جديده قيد ايلسه صحيح دكىدر اعتبار او نماز اكا حكم وي لمماز واما كليه اوچ ييلدن زياده كه زراعته صالح او لوب سوريلايوب اوته قونسە چاير او لمش او لور صاحب ارض اول يرلردن چاير رسمي يازلش ايسه رسم الور يازلش دكىل ايسله عشرين الور اوچ ييلدن سكره اصالله چاير حكمىدە او لور شوبلە كه برجاير قدىمى چاير او لميوب برعىتك چفتلەكىنده او لوب صو با صوغە چاير او لسه رعيتك الدن نماز عشرى حكم او لنور اما شمىدى اول چايرك صوبي او لمايوب زراعته قابل او لسه زراعت او ليچى سپاهى او لانه چاير او لمىدىن نافع ايسه بوزديريلور زراعت ايتدىرىلور

[قانونه] شول چايرلە كه هر ييل قورو نوب اوئى يچيلور او لسه چايردىن دفترده عشر يازلسە عشر النور دفترده رسم يازلسە عشره معادل رسم آلنور ويرمكده تعلى ايدرسه شرعى عشر المق قانوندر

وشول ترالار كه دكتنمكايچون اليقونيلوب اوئى حاصل او لدقده برايکى سنه ده نسته نماز ااكا كليه ديرلر اوچنجى سنه او لدقده چاير حكمىدە او لور عشر النور بو خصوص دفترده يازلقي لازم دكىدر بو تقدىر جه بوكه تعطىل دېغىز طاپو يه دوشىز

[قانونه دزماده ئاب لطيفى بعفر ميلبى] برقاج كمسنلر تصرفلىنىد اولان ترالارين برسنه زراعت ايتمكاله خدائى برمقدار اوست نابت او لسه سپاهى او لان زيد او لرالارده مواشى سين زعى مراد ايتدىكده من بورلر زيدي منعه قادر او لورلىمى

اجواب او لورلر [كتبه محمد بهائي]

بر قريه اهالىسى ترالارين زراعت وعشرين سپاهى يه ويروب ترالارين بعضيلرین

ملى تبلعر مجموعه سى

بعض سنه لرده زراعت ایتیوب کنديلریتک واخردن بعض کمسنه لرین قیونلرین او تلا تدروب
بر مقدار اچه السهر سپاهی اول اچه دن بر نسنه المغه قادر اولور می

الجواب اولماز [کتبه محمد بهائی]

زیدک اراضی سندن بر مقدار اراضی بوز و خالی قالوب باقیسی تصرف او توب عشر
ورسوماتی ویریلور ایکن سپاهی عمر و زیده تکلیف ایتمدین طاپو ایله آخره تقویضه
قادره اولور می

الجواب اولماز

[در بیانه اموال تعطیل بوز و مالی نیمه در] بر کمسنه تصرف فده اولان یرلرین اوچ
ییل علی التوالی بلاعذر بوز و خالی ومعطل قیلو رسه صاحب تمیار طاپویه ویرمک قانوندر
اکر امامته قودم دیو دعوی ایتدرسه التفات او نهاز کرک امامت قولنسون کرک قولنسون
اوچ سنه علی التوالی بلامانع بوز و خالی قود قدن صکره طاپویه ویرمک کرکدر امامته ویرمک
طاپویه ویرمکه مانع اولماز قانوندر بوز قومامق کرکدر

[قانونه سلطانی در زمانه میزول زاده الترقيقی] ارض میری یرلرینه متصرف اولان
اوچ سنه بلامانع زراعت ایتیوب تعطیل ایلسه طاپویه مستحق او لوپ صاحب ارض مخیردر
ایسترسه حق طاپو او نهاره ویرر ایسترسه آخره ویرر زمانه کوره دکلدر

[نوع آخر] لکن تعطیل ایله طاپویه مستحق اولان یری ینه طاپو ایله متصرف سابق
الور یعنی متصرف سابق او لوپ تعطیل ایلیان ینه طاپو ایله تفوظه طالب او لور سه آخردن
احق او لوپ طاپو ایله اول الور [من قانون سلطانی در زمان یحیی افندی شیخ الاسلام]
زید متصرف اولدینی تراسنی اوچ سنه دن زیاده زراعت ایتمامک ایله طاپو ایله سپاهی
آخره ویرد مقدده زید ایل ویردیک رسم طاپو ایله المغه قادر اولور می

الجواب امر سلطانی وار ایسه اولور [کتبه یحیی]
زید متصرف اولدینی تراسنی اوچ سنه دن زیاده بوز قیوب تعطیل ایتكله سپاهی
آخره ویرمک مراد ایتدکده زیدک لاب قزر قنداشی هند ایل ویردیک رسم طاپو ایله
آخره ویرد میوب قز قرنداشی اول غله بن الورین دیوب آلمغه قادره اولور می

الجواب اولماز [کتبه الفقیر یحیی]

سپاهی طائمه سدن زید تر لارین یدی سکز سنه بوز و خالی براغوب اخیر دیاره کیتکده
صاحب ارض اولان تر لاری طاپو ایله ویرمک ایستدکده ویرمک قادر او لورمی

الجواب ادلور [کتبه الفقیر ابوالسعود]

جلای وطن ایده نک یرلرین صاحب ارض ف الحال اخره ویرمک قادر او لورمی

الجواب قادردر [کتبه پیر محمد]

[کوهه ره آجموہ] بر صاحب ارض تیماری طوبراغنده کوهی یرلری بر کمسنه بالطه سیله
اچق ایچون طاپو ایله السه اوچ ییله دل اچدی ایسه خوش والا اوچ ییل کچوب اچادی سه
صاحب ارض تکرار اول یرلری بر آخر کمسنه یه دخی طاپو ایله ویرر بومقوله کوهی پرده
بلا مانع قیدی یوقدر وعدز اولماز قانون سلطانی در زمان حجزه پاشا و جلال
زاده] زید سپاهی تیماری داخلنده اون بش سنه بلا عذر بوز و خالی قلان تر لاردن بوز
حق ویر بیلچک آخره تفویضه قادر او لورمی

الجواب اولماز الا رای حاکم ایله اوله [کتبه الفقیر حسین]

بو صورتده اربابی بعدالیوم زراعت و حراثت ایده رز دیو رسم طاپو ویر میوب سپاهی یه
تر لاری آخره طاپویه ویر در مامکه قادر او لورمی

الجواب او لورلر بوز حق ویر مشلر ایسه [کتبه الفقیر حسین]

در پایه قانونه اموال غائب و مفقود و اسیر نیجه در

بر قریهدن بر کمسنه نابدید او لسه مادامکه قتلنی مشعر اسبابی کمسنه النه بولنیه و یامیتی
محروحاً بولنیه اول دعوی استماع او لماناز ودم و دیت دعوا سی قانون او زره حکم شریف
ویر بیلور [من قانون سلطانی در زمان حجزه پاشا]

[نابدید او لانکه بولی طاپویه ویر طلک منصوصی پیشنه در] ایدی مقدماتیا لک محرومه ده
بر زراعت ایدنلردن بری آخر دیاره کیدوب نابدید او لوب حیانی و مانی نامعلوم او لان
کمسنه لرک مادامکه وفاتی ثابت او لمیه یاخود یری اوچ ییل بوز و خالی قلمیه سپاهی آخره
ویره مندی لکن نابدید او لان کمسنه کتدیکی اثنا ده وفات ایتش او لورسه ساھنیک
رسم طوسره کلی غدر او لق لازم کلدیکی بیک اوچ جمادی الآخره منک غره مندنه

پایه سریر اعلاه عرض اولندقده اول اصل نابدید اولوب اوج سنه صحتی خبری کلیان
کمنه لرک یرلری طپویه ویرمک بابنده فرمان شریف صادر اولمشدر

[قانونه] کرچه نابدید اولوب بر سنه صحتی خبری کلیان متوفانک یرلری و چایرلری
صاحب ارض طپویه ویرمک فرمان اولندیدی فی جمادی الآخر سنه ۱۰۲۲ بعده بر سنه
آزادملنله صکره عرض اولنوب اوج سنه فرمان اولندی [من قانون نامه سلطان احمدخان]

[قانونه] بر ترلابی متصرف اولان آخر دیاره کتدی دیو اوج سنه تعطیل اینکله
طپویه مستحق اولندقده صاحب ارض مخیردر استرسه حق طپو اولنله ویر استرسه اخره
ویر وفاته کوره دکلدر و صغیرک یری معطل اولمغله طپویه مستحق او لماز [در زمان یحی
اقدی شیخ الاسلام]

زید غائب اولوب اون بش سنه ترلالری خالی قالمغله صاحب ارض عمروه طاپو ایله
ویروب عمر و تصرف مراد ایندکده زیدک اقراصی زید حیاتده در دیو عمر وی تصرف دن
منه قادر اولورمی

الجواب اولمازلر [کتبه عبدالله]

زید اون پش سنه مقداری غائب اولوب صاحب ارض ترلالری آخره تفویضه
 قادر اولورمی

الجواب اولور

زید اون یيلدن زياده باغين ايشلميوب صاحب ارضه حقوق و رسوم واصل اولمايحق
طپو ایله بکره ويردکده زيد ملکمدر دیو المغه قادر اولورمی

الجواب وجه محمر اوزره قادر اولماز صاحب ارضه حق واصل اولمايحق باع يرين
دخي تفویضه مأموردر [کتبه پير محمد]

ميری يرده اولان باع و باعچه نک هبه سی صحيح اولورمی

الجواب اولماز زيرا مشاعدر اما به مرآداولنسه اولا یري تفویض بالاذن اولنوب
بعده بنا و باع و بعچه و سائر ایچنده اولان ملك هبه اولنسه صحيح اولور [کتبه پير محمد]
ارض ميری اوزرنده اولان باغل هبه سی صحيح اولورمی

الجواب سپاهی اذنیله جائزدر [کتبه پير محمد]

مقاطعه لو یروقف اولسه اول یراوزرنده بنا اولنان اولر بیع اولندقده متولی معرفتی
لازم اوپورمی و متولی وقف ایچون المنه قادر اوپورمی

الجواب بیع اولنان بنا اولیحق اولماز [کتبه ابوالسعود]

زید اسیر اولدقده تصرفنده اولان ترالارین سپاهی طبو ایله بعض کشنده لره ویرسه
بعده زید خلاص اوپوب کلدکده ترالارین کیمک یدنده بولورمه المنه قادر اوپورمی

الجواب اوپور [محمد بهائی]

اسیر اولان زیدک ترالاری بر قاج سنه خالی و معطل قالمگه صاحب ارض طبو ایله
آخره ویرسه حالا زید خلاص اوپوب کلدکده ترالارینی بجاناً المنه قادر اوپورمی

الجواب اوپور [کتبه محمد بهائی]

[قانونه] اسیر تراسنی صاحب ارض بوزقالدی دیو آخره ویرسه نیجه زماندن صکره
خلاص اوپوب کلدکده تراسنی الاندن الور نهقدر زمان مرور ایدرسه ایتسون قانوندر
[قانونه] قولک تراسنی مولانه انتقال ایمن قانوندر

[سپاهیلر نجاد وزعامته مشترک اولسه نیجه در وینده نمده طبو مخصوصی نیجه در]
بر تیارده ایکی نفر مشترک سپاهی اولسه برینک براتنده صورت دفترنده بروجه تقد دیو
بیک اچه قید اولانه ایحق اول بیک اچه بی مشترک دن الوب سائر محصوله قارشمز غیری
محصول تقد قید اولنیان مشترک سپاهینک اوپور قانوندر

[قانونه] بر رعیت ایکی سپاهی یه دفترده رعیت یازلسه ایکیستنک دخی طپرااغنده ساکن
اوپلوب اخیر طپراقده ایکن یازلش اولسه رسم بنای تصنیف اوپور اما بمقوله رعیتدن
بری تحریردن اون ییل مقدم بر سپاهینک طپرااغنده ساکن بولنسه اول قریه یه رعیت
یازلسه اول قریه سپاهیسی رسم بنایکن الور اوکی قریه سپاهیسی بنم دفترلو رغایمادر
دیو تزاع ایده من قانوندر [قانون سلطانی در زمان حمزه پاشا]

محلول اولان بر قاج قطعه تراسنی مشترک سپاهیلردن زید عمروه طبو ایله ویرسه سائر
شریکلری بزدن دخی اذن المق لازم در دیو عمروه تصرفن منعه قادر اوپورلزی

الجواب اولمازل [کتبه محمد بهائی]

اون نفر کمسنه لرک بر ایله متصرف اولدقلری تیمار طپرااغنده بر ترلا یه متصرف اولان

مل تبلل چموغامی

زید پلاولد فوت اولدقده اون نفر سپاهیدن عمرو اول ترلای بکره طبو ایله ویروب
طقوزی برکون صکره بشرة طبو ایله ویرسلر قغیسنک ویردیک معتبردر

الجواب عمروک ویردیک معتبردر [كتبه يحيى]

[مالا قانوونه معتبردر] ترلا تفویضنده تیارده شریک اوتلردن برینکاذنی کفایت ایدر
زید فوت اولوب تصرفنده اولان ترلاری اوغلارینه انتقال ایدوب بعده انلردنخی بلا
ولد فوت اولمعله عمرو اول ترلاری بکر وبشر سپاهیدن طبو ایله المش اولسه جالا
من ببوران سپاهیلرک شریکلری اولان خالد سپاهی کندو حصه سنه دوشن رسم طابوی
عمرو دن طلب فاخته قادر اولورمی

الجواب اولور [كتبه محمد بهائی]

زید متصرف اولینی ترلارین عمروه تفویض ایتدکده سپاهی مقابله اذنه الاجنبی
اولان اچهی زیدنی عمرو دنی اور

الجواب عمرو دن اور [كتبه الفقیر يحيى]

سپاهی تذکر مسین منکر اولدقده طبو تذکرمه سپاهی اولان عمرو وزیده مین ویردرمه
 قادر اولورمی

الجواب اولماز دعواسی صحیحه دکلدر لان المین يعتمد لصحة الدعوى

ایک سپاهی بر مقدار خاصه یارلین زیده طبو ایله ویروب اچهسین السهل زید اکوب
بریل عشرين و چفت رسین ویروب تصرف ایتدکدن صکره عمرو بن سپاهینک برندن
سندن او کدین حصه سین طبولیوب دورورین دیسه قاضی اول حصه سین عمروه حکم
ایلسه شمدى زید منبور سپاهیدن طبو اچهسین طلب ایدیجک زیده سن یرک او زرنده
حاصل کتوردک دیو جواب ویرسه بشرعاً زید منبور سپاهیدن طبو اچهسین الایلورمی

الجواب الایلور [كتبه الفقیر محمد]

[] هین طبوده طبوده ویرمعین سپاهی فوت اولسه ویامعزول اولسه ویامفو غبن ایله
صوباشی ویا وکیلی طبوده ویرس قانوونه وامطا م نیجه در پایه اتنوو] بر صاحب ارض زماننده
طبوده مستحق اولان یارلاری صاحب ارض طبوده ویروب اچهسین الدقدن صکره
بعد التفویض صاحب ارض اول رسم طبو غبن فاحش ایله ویرلش تکرار طبو ایله ویردم

دیو ژاع ایمک جائزدکلدر همان ابتدادن ویردیکی رسم طبو ایله عمل اوئلور اما ارض
وقف ایسه حکم غیریدر

اواقاف سلطانیه دن بر قریه نک عامی اولان زید ارض و قفنن بر مقدار یری عمر و
اکسیک بها ایله طبویه ویرسه زیددن صکره وقف متولیسی اولان بکر اول یری زیاده
طبو ایله آخره ویرمکه قادر اوئورمی

الجواب اوئلور لازمر [ابوال سعود]

زید متولی زماننده محلول اولان یرلری طبویه مستحق اوlobe رسمین الوب طابویه
ویرد کدن صکره زیدکیرینه عمر و متولی اولدقده ذکرا اولان یرلری زید ویردیکی کسنہ لردن
الوب آخره ویرمکه قادر اوئورمی

الجواب طبو دیدکلری وقفک اجرتیدر اکر اوکی متولی اجر مثلنده اکسکه
ویرمش اوlobe شیمدی زیاده ایدر کسنہ اویلیحق قادر اوئلور [کتبه پیر محمد]
زید امینک زماننده محلول اولان یری عمر و طبو ایله ویرد کدن صکره زید کیدوب
یرینه بکر امین اویلیحق ارض منزبوره یی عمر و دن بلاسبب الوب آخره طبو ایله ویرمکه
 قادر اوئورمی

الجواب اویلار [کتبه ابوال سعود]

محلول اولان ترلا لری طبو ایله ویرمکه سپاهی طرفندن وکیل اولان زید رسم طبوی
مثلنده نقصان فاحشله عمر و طبو ایله ویرسه حالا سپاهی عمر و طبوی مثلنی تکمیل ایله
دعکه قادر اوئورمی

الجواب اویلار [کتبه یحیی]

بروقف ترلا محلول اولدقده متولینک وکیل اولان زید اول ترلا ی طبوی مثلنده
نقصان فاحش ایله عمر و طبو ایله ویرسه متولی منزبورک حالا وکیل اولان بکر عمر و
طبوی مثلنی تکمیل ایله دیوب تکمیل ایتدیزمعکه قادر اوئورمی

الجواب اوئلور [کتبه یحیی]

بلاؤلد فوت اولان زیدک ترلا لری مستحق طبو اولدقده سپاهیسی عمر اویل ترلا لری
طبو ایله ویرمین معزول اوlobe یرینه بکر برات ایله سپاهی اوlobe اول ترلا لری استدو کنه

طپوایله ویرمک مراد ایتدکده عمر و بن زمانده مستحق طپ اوبلمه بن طپوایله ویرین
دیوب بکری طپوایله ویرمکدن منعه قادر اولورمی

الجواب اولماز [محمد بهائی]

زید خاصلنگ مخصوصی عمر و التزام ایله ویروب عمر و دخی خاص مذکوری و محلول
اولان ترلالری بدل مثلنند نقصان فاحش ایله بکره تفویض ایاسه حالا زید عمر و ایوجه محرر
اوژره تفویضن طومیوب اول ترلالری ایستدیکنه تفویضه قادر اولورمی

الجواب اولماز [کتبه محمد بهائی]

زید متصرف اولدینی تراسین عمر و لوك تراسیله معرفت سپاهی ایله مبادله ایلسه زیدک
عمروden الینی ترلایه بکر مستحق چقوب الدقده زید عمر و ویردیکی ترلایی المغه
 قادر اولورمی

الجواب اولماز [کتبه یحیی]

ابباب طیوده اولاند طیولمین فوت اولس قافووه نیجه در

بلاولد ذکر فوت اولان زیدک ترلالرین قزلری هند وزینب طپو ایله اوب لكن
ضبطی میسر اولمین فوت اولسله ر حلا صاحب ارض اول ترلالری منبوره لرک
محولندن طپو ایله ویرمک مراد ایتدکده ورته صاحب ارضی طپو ایله ویرمکدن منعه
 قادر اولورمی

الجواب اولماز اما صاحب ارض هندوزینبدن الدوختی رسمی ورته یه ویر [کتبه محمد بهائی]
زید فوت اولوب حامله زوجه سنی ترک ایلسه جملی ظهور ایتمدکه سپاهی ترلالرین
طپو ایله ویرمکه قادر اولورمی

الجواب اولماز [کتبه یحیی]

زید عمروden تفوض ایلیکی تراسنی زرع و هر سنه عشرين سپاهی یه تسلیم ایلسه
الی سنه دن صکره عمر و فوت اولدقده سپاهی بن اول ترلایی عمر و زید تفویض ایتدکده
بن اذن ویرمدم دیو ضبط و طپو ایله ویرمکه قادر اولورمی

الجواب اذن ویرمیجک اولور [کتبه یحیی]

زید فوت اولوب قزلری هندی وزینی ترک ایلد کدن صوکره مستحق طپ اولان
ترلالریتک نصفی هند طپلیوب نصف آخرین زینب طپلیق صدبدنه ایکن زینب فوت
اولسه حالا نصفی زینب اوغلاری انامن ایچون حق طپ وار ایدی دیوب طپا یله المغه
 قادر اولورلرمی

الجواب اولمازلر [کتبه محمد امیر افتدى]

زید و عمر و قز قرنداشلری هندی اره ویردکلرندہ برمقدار ترلاویروب لكن صاحب
ارضدن اذن نامه المایوب هند اول ترلایی اون سنه دن متباوز متصرفه اولوب فوت
اولدقده صاحب ارض ترلایی طپ ایله ویرمک مراد ایلسه زید و عمر و مقدمه اذن
نامه الیورمامشدک ترلا بزمدر دیو طپویه ویرمکدن صاحب ارضی منع قادر اولورلرمی

الجواب اولمازلر اون سنه دن صکره ترلا دعواسی منوعدر [کتبه شیخ محمد]

زید تصرفده اولان ترلالرین اذن صاحب ارض ایله برمقدار اپه مقابله ستدہ عمر و
تفویض و تسلیم ایتد کدن صکره بدل منقوی المادین زید فوت اولسه حالا زیدک و رهی
یدل منقوی عمر و دن طلب واخذه قادر اولورلرمی

الجواب اولورلر [کتبه محمد بهائی]

در پیامه یا یمزه و قشمروه و مرغال رسمی اموالی نیهد

رسم قشلاق و یایلاق دفترده حاصل یازلدقی صورتده قشلاقه
و یایلاقه هر کیم چیقوب قشلاقیوب یایلا یوب او تندن و صویندن انتفاع ایدنلردن تحمللرینه کوره
رسم آنمق قانوندر دفترده یازلیلان رسمي ویریز دیو نزاع ایده منز لر بوباده اعتبار تحمللرینه
کوره رسم النور دفترده یازلشدر دیو دفتره موجنجه المغاز او تلاق قانونی بودر که خارجدن
کسنلر قیونلری ایله او تلاق زماننده کلوب طوروب او تندن و صویندن انتفاع ایدوب
عشر و رسم کبی نسه ویرمنز لر ایسه اول مقوله لرک هر او چیوز قیونلری برسوری اعتبار
اولنوب اعلاسندن بر قیون او سطندن بر شیشك ادناسندن بر طوقی او تلق حق آنمق
قانوندر

[قانونه] اوروده یعنی صرعاً یا لرنده تعین حدود یوقدر قدیدن نه یerde طوار یوریه کلش ایسه اول محلارده یورر

[قانونه] قدیم قرقالای سیله دنیلز قدیم اولدکه انک اوین کمنه بیلمیه وقدیمی مرعی التوب اوتلاق وزراعت اولنق خلاف قانوندر جبراً زراعت ایدرلر ایسه ینه مرعالق اوزره حکم اولنور زیرا اهل قریه نک طوارلرینه مرعی مقدمدر بوقانون ایله عمل اولنور

[قانونه] برقللاق یاخود یاپلاچک قدیدن مخصوص و مستقل طوارلری یوریوب اوتندن وصویندن انتفاع ایده کلدکلری مرعی یرلرنده بعض کمنه لرزراعت ایلسه لر منع اولنورلر قدیمی ایله عمل اولنق ایچون احکام شریفه ویرلور قدیمی مرعی یرلری زراعت اولنورسه طوارلر یوریجک یرلر قالماق لازم کلور جمله دن مرعی مقدمدر جبراً زراعت اولنسه دخنی قشلاق و یاپلاچ مرعالق ایچون حکم اولنور مکرکه اول یاپلاچک خالی و کوهی یرلری اولوب صاحب ارض اذنیه اچیلوب زراعته قابل یر اولنسه اولوقت دخل اولنماق کرکدر

[قانونه] اما برقریه نک طپاغنده اولان قشلاق و یاپلاچه اول قریه اهالیسندن غیری خارجدن کلوب قشلایوب و یاپلایوب رسمن صاحب ارض استدکه مزبور قریه اهالیسی بزم قریه نک طپاغندر سکا دفتره یازیلان رسمي ویرلوب زیاده سفی بز الور وبعض دوشن تکالیفمی تکمیل ایده رز دیو نزاع ایلسه لر اوتلاق و قشلاق حقنده اهل قریه نک علاقه سی یوقدر جمله محصول صاحب ارضه حکم اولنور قانون اوزره امر شریف ویرلور

[قانونه] حصاد قشلاق رسم قشلاق زمه ریده کیمک طپاغنده بولنسه اول الور حصاد اوتلاق حق اوتلاق وقتنه دولین دوکمک جائز اولدینی زمانه دک اوتندن وصویندن انتفاع ایله لر

حصاد یاپلاچ حق اوزرنده اوت اریشوب طوار انتفاع ایمکه قابلیت کلدکده در حصاد قشلاق حقنک دخنی جمی زمانی زمه ریدر اول زمان النور حصاد چایر اوراق کیردیکی زمان اعتبار اولنور اوتلاق حق اوت اریشوب طوارلر اوتندن وصویندن انتفاع ایتدوکی زمان معتبردر وخارجدن طوار ایله کلوب نجه کون اوتندن وصویندن انتفاع ایتدوکی زماندر و عشر ورسم ویرمندر اوتلاق حق النور زیرا زراعت و حراثت ایدوب عشر ورسم ویرنلردن اوتلاق حق الغاز قانوندر [در زمان حمزه پاشا]

در پایانه سوم زمین خاصه و مراجع دیفنتلرها وغیرى

رسم زمین بغايت خاص پنه بيتر ياخود صو باصر يردن ايکي دونمه براچه اوسيت يردن اوچ دونمه براچه ادنى يردن بش دونمه براچه التور
برچفتلک يرا کا ديرلرکه خاص يردن يتمش سکسان دونم واوسط يردن يوز دونم
وادنى يردن يوز او توز دونم برچفتلک اعتبار او نشدر دونم دخى خطوات متعارفه
ايله طولاً وعرضًا فرق خطوه در چفتلک مساحه سنك انى درزى ارشونيله يتمش
بش ذراعدر

[قانونه] بر رعيت تصرفده يرلری يوغىكن دفترده او زريته بتون چفت ويأخذ ديم
چفت يازلسه بوباده دفتر ايله عمل او لئاز ولايت يازلقده دفترده هر بر رعيت النه بتون
چفتلک يرى يوغىكن او زريته بر چفتلک يازلمق قانوندر خبدار او مادقلېچون بتون
چفتى او لاتاك او زريته ديم و نيم چفتدىن يرى اقل او لان اكنلو بتاك يازيلور ايکى او كوزلک
بر چفتدر ايکى ز يوله برا او كوزلکدر درت ز يوله دخى بر چفت او لور بعض ناھل
محررلر قوجه ايلى سنجاغنده بر چفتلکى يىجه قطعه ايلیوب ايکىشىرا و اوچر وبشر واوزر
اچه لق دوت رعيت او زريته يازمشادرر بويله يازلمق خلاف قانوندر زيرا بر قرينه نك
قاچ چفتلک يرى وارد معلوم او لئاز بتون چفت و نيم چفت بو طريقاله بوزيلور خارج
رعيت النه و رعيت اللرنده بولنان يرلر او زريته زمین ديو يازلمق قانوندر و يادشاه قولى
النه ير بولنسه معتق قوللىرىنىڭ او زريته يازيلور قول طائفة سنك رعيت كېي دفترده
او زريته يازلمق قانون دكىدر

[قانونه] كافرك حين تحريرده تصرفده او لان يرلری صكره دن مسلمان ويأخذ
عورت اليه دوشسە اكىر حين تحريرده دفترده اول يرلردن صاحب تىماره اسپىنجە
محسوب ايسه اول يرلری تصرف ايدن هر كىم او لورسە اولسون اسپىنجە ويرر

[قانونه] قدىمى رعيت يرلرین طوتان يورك او لسون غيرى او لسون چفت اچهسى
اکا قوللۇق اچهسى ديرلر دخى اول ولايتده رسم چفت دفترده قاج اچه تعين او نش
ايىه ويرمك قانوندر اما يورك طائفةسى صكره دن كندو بالطلارى ايله آچدقلىرى يرلرک
بتون چفته تحمل وار ايسه اون ايکى اچه رسم چفت آلمق قانوندر

[قانونە] يورك طائەسى كندو بالطەسیله يكىدىن اچدقلىرى يرلىدىن بىتون چفتدىن اوں ايکى اچە و نىم چفتدىن ئىچە ويرىلر زيادە ويرمىزلىر دفتردە حاصل باقلەمان خالى يرلىرى اچدقلىرى تقدىرچەدر اما يورك طائەسى رعيت يرلىنى تصرف ايلسەلر چفت رسمىن و عشرلىرىن رعاياكى ويرىلر

[قانونە] اصحاب مناصب و سائىر عسڪرى طائەسى ارباب تىمازك طپرااغنده زراعت و حراثت ايلسەلر اول يرلىرىڭ عشر و رسمىن ويرىلر ويكيچرى خلقى قىدىدىن رعايا يرلىرى او مليوب رسم و حاصل دفتردە باقلەمان خالى يرلىرى بالطەلەرلە اچدقلىردا سالارىه و رسم زمينك كەر قولانى ويرمىزلىر هان عشر ويرىلر اما قدىم رعيت يرلىرىن تصرف ايدىرلرسە عشر و رسمىن رعاياكى ويرىلر قانوندر

[قانونە] رسم بناك و رسم مجرد واسپىنجە و رسم دخان و چفت رسمىنڭ جەمى زمانى مارت اينك ابتداسىدر اول زمان معتبردۇر اول كۇنى كىمك تەحويلە دوشىرسە مارت مخصوصلىرى جەلە ئانك اولىور [جەلة آشوقوانىن در زمان حزە پاشا و توقيىي جلال زادە و نشانىجى الطيفى كاتب جعفر چلىنى ئامىلە پادشاھ سرايىندىن اخراج اولىش نسخەدن استساخ و تحریر اولىنىشىدر]

در بىايدى اغتىار ور سوم بااغات و مقطوع دباغ دوونم ور سوم دوونم نېچە دىرىپايدى بىر

دفتردە مقطوع و ياخود يالكىز رسم باغ و خراج باغ يازىلسە دفتردە يازىلان رسم ئەنماز عشرە معادل مقطوع و رسم خراج باغ التور عشرە معادل ويرمىزلىرى ئىسە شرعلە عشرى التور ديو احکام شريفە ويرىلە كىشىدر

[قانونە] تحرىردىن سىكىر يكىدىن باغ و باچە غرس اولىنسە مجدداً ولايت تحرىر اولىجىيە دىكىن عشر المق قانون قدىم او لمغاھ بۇمنواڭ اوزىزه حكم شريف ويرىلور

[قانونە] باقلەدىن دفتر جىددىدە و عىتقىدە مقطوع ياخود رسم دوونم يازىلوب اول باقلە سىكىردىن خرابە مشرف اولوب كرومى قالمىوب يرلىرى زراعت و حراثت اولىنسە مقطوع ور سىلىرى بوزلىش اولىور اول يرلدە حاصل او لان تر كەدىن سپاهى عشر الور اصحابى دفتردە عقىدما مقطوع و رسم يازىلش در ديو نزاع ايدە منزلىر عشر المق قانون مقرىدر و مساحە

خصوصى دىخى رسم دونم باغ يازلىسە دونم اولان باغلر ماساھە اولتۇر دونم يازلىيان باخ ماساھە اولنماز

[قانونىه] عشر خىسىن يازلىان يرلرده حىن تحرىر دىغان اولوب بعده اول باغ خرابە مشرف اولوب يىلىرىن زراعت اتسەلر حاصل اولان ترکەدن خىسى التور باغ ايكن دونم ويردىك ياخود مقطوع ويردىك ديو تزاع ايدە منىلر اول ولايىتىدە ترکەدن عشر خىسىن. الى كىلكلە يىش خىسى التور

[قانونىه] بىرقىيە طپراڭندە اولان باغلردىن دفتردە عشر باغ يازلىسە اصحابى مسلمان اولسە عشر ويرمكىدە صعوبت اولمۇنلە عشرە معادل رسمي صاحب ارضە ويرلىر اكىر معادل رسم ويرمكىدە تعالى ايدىلر ايسە شرعلە عشرى اليويزيلور ديو احکام ويريلور قانونىدر

[قانونىه] پكمىزدىن عشر ئىققى لازىم كىلدە دفتردە يازلىق لازىدر دفتردە پكمىزدىن. عشر يازلىقدە اوون بشىدىن بىر التور و كوفتردە اوون درتىدە بىر التور زىرا نشاشىتە. واون حرج لازمهسى واردر قانوننامەدە بىووجەلە مسطور و مقيىدىر

[قانونىه] بىر صاحب ارضك تىمارى قىرىيەسى طپراڭندە اولان باغلردىن دفتردە عشر يازلىسە اوول باغ ايچىندە اولان مىوه اشجارىنىڭ دىخى باشقە عشر ئىماز قانون قىدىمىر

[قانونىه] وينوق طائەھىسى سپاهىنىڭ خارج قىرىيەنىڭ حدودى داخلىندا اولان طپراڭندە. اوorman يىلىرىن تحرىردىن سىكىرە بالطە ايلە اچقۇپ بىرمقدار يىلىرىنە باغ غرس ايتىش اولسە. اوول باغلرڭ حاصل اولان اوزوملىنىڭ شرعلە عشرى سپاھى يە حكىم اولتوب اليويزيلور. بىز وينوق ايز ديو تعلل وتزاع ايتىرلماز قانونىدر

[قانونىه] سپاھىلەر دفتردە خاصە يازلىوب قىدىدىن خاصەلەق اوزرە تصرف اولنە كلان. يىلىرده باغ غرس اولننسە سىكىرە كلان سپاھى خاصە چىتلەكىمدىر ديو قلع ايمىك جائز. دكىلدر رېع حاصللىن سپاھى المق قانونىدر ديو خەزەپاشا حضرتلىرى حكىم شريف ويرمىشىردى.

[قانونىه] عشر باغ وېستان ومىوه ورسم باغ حاصل يازلىان يرده حصاد اعتبارى. بىووجەلە جارىدىركە باغ وېستان ومىوددىن دفتردە عشر مقيىدىسى اوزوم و ساۋىركە. اريشوب كالنى بولوب اكە قابلىت كىلىدىكى زمان كىمك تھۆيلىنده واقع اولمىش ايسە عشر انكىدر اوول زمان اعتبار اولنور حصاد رسم باغ يازلىان يرده اوزوم اريشوب كالىن.

بیلوب تکنه‌یه کیروب صغیدینی زمان معتبردر قانون سلطانی در مطلاقاً صبانه کیروب
زراعت اولان یرمالک اولماز تحریردن صکره غرس اولان با غردن عشر المقاوندر

در پایه احوال اعشار و خس و مالاریه پادشاهی
و توابعی املاک اماریه متعلقه قرانیه نیخدار

عشرایله سالاریه اولان بغدادی وارپه و چوداردن عشرایله سالاریه الله کلشدر سالاریه نک
ضمونی متم عشر دیمک اولور سالاریه صهان مقابله سنده در و بر روایته اغالق ایچون
دیمک اولور نخود و مرجمک وباقه و پنه و سیسام و کندر و کتان و طاریدن سالاریه المغاز
و کتان تختمندن عشر المغاز همان کتاندن النور زیرا کتانی رعایا پاھی یه یوم مشادوب ویرلر
دو کلکد آل دیو ویره من زیرا کتانی یوم شاندقلری مقابله سنده تختمندن باشقه عشر المغاز
قانوندر

[قانونه] برو لايتده عشر حمسدن الله کلش ایسه اول ولايتده اولان چایر لردن دخی
عشر و خس النور او نده بر ویریز دیو تعلل ایده منزل قانوندر

[قانونه] عشر خس یازیلان یرلرده حین تحریرده باع اولوب بعده خرابه مشرف
اولوب یرلردن زراعت ایلسه لر حاصل اولان ترکدن خس النور باع ایکن دونم ویردک
یاخود مقطوع ویردک دیو نزاع ایده منزل اول ترکدن عشر حمسدن الله کلکله ینه
حمسدن النور قانوندر [در زمان حمزه پاشا و جلال زاده التوقيعی]

عشر سالاریه ایله مخلوط اولسه سالاریه نک مقداری اخراج اولندقدن صکره یرنده
فلان غله نک حلنده شمه اولنوری سالاریه نک حرمتی مقررمیدر

اجواب عشر ادینه النان عشردکلدر ارضک خراج مقاسمه سیدر خراج البه
او نده بر اولماز ارضک تحملنک کوره النور نصفه دکین المقا متروعدر سکزده بر المقا
ارضک تحملی اولیحق حلالدر [کتبه ابوالسعود]

زید امر پادشاهی ایله جبو باتده عشردن غیری النان سالاریه حلال دکل ایسه زوجه
هند اوج طلاق ایله بوش اولسون دیسه طلاق ثلثه واقع اولنوری

اجواب وقوع طلاقه حکم اولنماز النان عشردکلدر خراج مقاسمه در ارضک سکزده

بر اینمق تحمیلی وارایسه عدم وقوع طلاق حکم اولنور عدم تحمیلی مقرر ایسه وقوعه حکم اولنور اگر مشتبه ایسه حکم اولنماز [ابوالسعود]

بر پیاوه قانونه مشترک برلری سپاهی یه عتمدده زیاده نصف وخمی یازدسه نیجه در بعض برلرده حین تحریرده عشر وخمی یازیلور عشر وخمیدن الله کلوب اول ولایته ترکدن عشر یزینه خمس التور قانوندر

[قانونه] ارض مملکت که ارض میریدر بویرلدن عشر نامه النان خراج مقاسمهدر اونده بر المتق لازم دکلدر

[قانونه] ارضک تھمنه کوره تعین اولنوب نصفه دکین تعین اولنمق مشروعدر

[قانونه] بر سپاهی یه دفترده شریک یرلری قید اولنسه سپاهی نصف تھم ونصف اوکوز رعایایه و بروب بعده حاصل اولان محصولک نصفی صاحب ارضک ونصف آخری زراعت ایدنلرک اولمی قانوندر اما نصف تھم واکوز ویرمیکی سنله رده نصف محصولی الماز هان عشرين الور بکا دفترده شریک یرلری قید اولنشدر نصف الورم

دیو رعایایی تعجیز ایده من

[قانونه] بر سپاهی یه دفترده شریک قید اولنان یرلری ضبط ایدن رعایادن بری فوت اولوب اول یرلر قانون اوزره اوغلارینه انتقال ایدنکده قدیدن اول یرلری تصرف ایدنلر نموال اوزره تصرف ایده کلشلر ایسه اول نموال اوزره تصرف اولنوب هر بری ببر واکیکیش ترلا زراعت ایمک ایچون بشقه بشقه تھم واکوز صاحب ارض اولندن طلب ایده من قدیدن نموال اوزره تصرف اولنوب محصول الله کلش ایسه اولنموا اوزره محصول المتق قانوندر

[قانونه] ارض میریده بین نسنه نک نصفه دکین ارضک تھمنه کوره عشر وخم وخمی وثاث کبی نسنه لر شرعاً جائز کورلشدیر اما قانون قدیم و معتر اولان دفتر اعتباریدر و عشر یازیلان عشر ورسم یازیلان رسم اولنور قانوندر

بر پیاوه قانونه سپاهی بعمری دمت ایده وبرملک وزکه ایده وبرملک وتسیم ونقش ایملک واباره ویازاره ایملک نیجه در

صاحب ارضک تیاری طبراغنده اولان محصولی کندوسی ویاخود وکیل موجود ایکن

تعشير ايتدین خرم من يزندن محسولى قالدیره منلر اما صاحب ارض او لانلدخى تعشير زماننده كندوسى ويأخذ و كيلى حاضر موجود بولغاق لازم در قانوندر

[قانوندر] بر ولايتده تركه عشرى قدىمدن اول ولايتده ترلاردن دمت ايله الله كلكله عسکرى طاڭھى عشرلىرن ترلاده دمتدىن ويروب خرم من يرينه كتورمك قانوندر اما رعایا طاڭھى دمتلىرن خرم من يرينه كتوروب بعده سپاهى اىچون دوكى ويرمك قانوندر بومنوال او زرە حكم شريف ويريلور

[قانوندر] بىر رعيت عشرىنى هر هفتە طورر و تركه ساىلوراولان اقرب بازاره و كويىدم اولان انباره كتوريورمك قانوندر وخارج رعابادە دخى بوقانون جارى واجرا اولنور حصاد اعتبارى ترکىدە بوجەله جاريدىركە بىرىدە تركه اريشوب كالىن بولوب يېچىك جائز اولان زماندر يېچىك و خرم من اولق لازم دكىلدر [قانون در زمان حمزه پاشا وجلال زاده]

بر سپاهينك طپراڭنە خارجىدىن زراعت ايدين رعایا سپاهى مىقۇمە ئائىداولان حقوقى كتم ايلسەلر من بورلەر حالل او لورمى

الجواب حقوق شرعىي كتم ايتسىسى ائم او لور خراج ويرمدىن يېك جائز او ماز

[كتبه چىوى زاده] ارض مىرى تصرف ايتنىردىن اعشار ورسومىن ادا و صاحب ارض ايله رضا شىمدىن محسولىن ترلاردىن قالدرىمغە قادر او لورلىمى

الجواب او مازلر منوادر و خيانىدەر و عقوبىتدر بلکە يىلىن يىلردىن اخراجە باعث او لور [كتبه پير محمد]

درېپاره اموال رسوم آسياب و سېۋات و بىستاھە و ساڭ نېھە دە

بر كىسەنك تىيارى طپراڭنە رسم آسياب دفتردە حاصل يازلىسە اول دىكىمن بىرسە تمام يوررسە آلتىن اچقە آلتى آى يوررسە او تو زاچقە اوچ اى يوررسە سىل دىكىمنلىرى ايسەاون بش اچقە التور قانوندر اما اول قىريەنك طپراڭنە تحرىردىن صىكىرە دىكىمن احداث او لنسە رسمي صاحب تىيارك او ماز موقۇبى رىسمىن آلور دىو احکام شريف ويريلور

[قانونه] رسم آسیاب و رسم خنزیر جمی زمانی حرم کتورلاریکی زمان اعتبار اولنور زید تصرفه اولان ترلاده بر دکرمن بنا ایمک استدکه صاحب ارض زیدی منعه قادر اولورمی

اچواب اولور

[قانونه] بر تیمار سپاهینک قریه‌سی طپراگنده رعایادن بعض کمسنه‌لر بوستان و صوغان و سائر سبزواتدن صاحب ارض عشر طلب ایلدکده تعلل ایسله‌لر اول سبزه‌وات اولری مهماً چون اولیوب پازاره کتوروب صاتوب انتفاع ایدوب اکر دفترده رسم قید اولمنش ایسه رسم آنور عشر قید اولمنش ایسه عشر آلیوریبور اکر عشر و رسم صراحةً یازلش دکل ایسه سبزه‌لرینه کوره عشر آنمق قانوندر

[قانونه] اما عسکری و رعایاتک قراده واقع اولان اولری حریملرنده اهل و عیاللری مهماً چون اولان باغ و باعچه و بستانقلرندن و سبزه‌دن عشر و رسم آلماز اما مستقل میوه‌سی صاتیلور ایسه آنور فاما قانون قدیمده معتبر اولدکه دفتره اعتبار اولنور هر نسنه‌نک دفترده عشر یازیلانندن عشر رسم یازیلانندن رسم آنور

دربیاده رسم و اعشار فواکه یعنی اشجار میوه و باعچه نیمه در

بر صاحب ارض تیماری طپراگنده صیان یورر ترلاالر ایچنده میوه اشجاری اولوب ترلاالر حاصل اولان ترکه‌سدن عشر ویرلک ایله اشجارندن دخی صاحب ارض عشر آلور قانوندر

[قانونه] عشر باغ و بوستان و میوه و رسم باغ حاصل اولان و یازیلان دفترده مقید یرلرده حصاد اعتباری بو وجهه‌درکه باغ و باعچه و بوستان و میوه‌دن دفترده عشر مقید ایسه اوژوم و سائر فواکه ایریشوب اکله قابیلت کلدیکی زماندر کیمک تحویله واقع اولیش ایسه عشری آنکدر اول زمان اعتبار اولنور

بر تیمار سپاهیسی اولان زید تیماری داخلنده ملک منزلاری اولان عمر و بکر و بشرک تنه سکنالرندن اولان یرلره زرع ایتدکلری قاون و قاربوز و حاصل اولان میوه‌لردن عشر آلمغه قادر اولورمی

اچواب اولماز [کتبه محمد بهائی]

در بیانه قانونه اعشار و رسوم عسل و کواره نیجه در یعنی قروابه حقی نیجه در

بر سنجاقده دفترده قواندن عشری یازلسه کیمک طپراغنده بال ایلسه عشری اندک اولور صاحب رعیت مادامکه کندو طپراغنده بال ایلیه رعیت قوانیدر دیو نسنه طلب ایده من فاماً اول سنجاقده قواندن عشر یازلیوب رسم یازلسه صاحب رعیت کندو رعیتك ندکلو قوانی اولور ایسه اولسون طپراغنده بال ایتسون ایتسون اول سنجاغنده قاج قوانه ندکلو آچه تقدیر اولندیسه اولمندار رسمن آلور اول رسم آنان قوان کیمک طپراغنده بال حاصل ایدر ایسه عشرین اول آلور

[قانونه] بر سپاهینک ویاخود غیرینک دفترلو رعایاسی اولیوب خارج رعایا اولوب قواندن طپراغنده کتوروب بال حاصل ایلسه طپراغ صاحبی عشر طلب ایلدکده رعایاک دکنر دیو نزاع ایده منلر حاصل اولان بالدن عشر آلمق قانوندر بو خصوصده دفتر لازم دکلدر

[قانونه] دفترده قواندن عشر یازیلان یوره وجه مشروح اوزره عساک عشری آلنور ارسیله آلماز و ارویه قیش غداسیچون آلیقونیلان بالدن عشر آلماز طاغلر طاشرلر و آغازلر ایچنده بولان عساک عشری صاحب ارضکدر آری لردہ بولانکدر

[قانونه] رعیت قرینک قوانی اولسه نابسی رعیت یازلیفی قریهد ساکن ایسه اولدخی قوانی رعایا کبی صاحب ارضه اداء ایدر / مرحوم جلال زاده بوگاحمک ویرمشدر

[قانونه] اصحاب مناصب و قضاء و مدرس و ملازم و عموماً پادشاه قولینک و قلعه لردہ ۳۰۱ اولان کوکللو ویکیچری و بزئنک امثالی اغالرک کندو معیشتلر یچون صحابلری آلتنده اولان سکن طقوز قواندن نسنه آلماز . اما اون عدد وزیاده اولسه سمنک عشری آلنور وجه مشروح اوزره و دزدارکه علوفه لو قوقولندن ویا اصحاب تیاردن اولسه آلماز رعیتندن اولور سه آلنور حصار ارینک دخی رعایا کبی آلنور و طوائف منبوره نک قراده اولری چریننده اهل و عیاللری مهمایچون اولان باغ و باغچه و بوستانلقلر و سیزه دن عشر و رسم آلماز . اما مستقل میوه می صاتلور سه آلنور

[قانونه] حصاد قروان طلاق تمام طلوب کالین بولوب صاغلیمچ جائز اولان زمان معتبردر صاغلیبون صاغلیمیون هان اولوجهه کالین بولدیفی کفایت ایدر [قانون سلطانی در زمان . جزء پایشو . جلال نژاده]

مسلم زيد ملکىنده وافر قوانلىرى بىلەسە سپاھى عشر آمغە قادر اولورمى

الجواب اولماز زيرا بو دياردە آلان اجارة ارضدر ملکىنده اولاندىن شرعاً آنماز آلمق شرعە مخالفدر [كتبه پير محمد بهائي]
زيد سپاهىنىڭ طپرااغىندە عمر و سپاھى قوان بىسىدكە زيد عمر و دن طپرااغىمە ساكن سين ديو قووانلىرىنى عشر كوارە المغە قادر اولورمى

الجواب اولور لكن كىنىي معاشىچون ملکىنده حاصل اولان بالدىن عشر
الغاز [كتبه پير محمد]

بعض رعایارىلە بعض طوغانچىلر زىدك طپرااغىندە بال اتسەلر عشر قوانلىرى طپراق صاحبى زىدەمى ويريلور يوقسە رعيتى اولدقلرى سپاھى اولان كىسىنە يەمى ويرىلر

الجواب طپراق صاحبلىرىنە ويرىلر [كتبه ابوال سعود]

اروسى اولان زيد و عمر و سپاهىلىرىنە عشر ويرماماك ايچۈن قوانلىرى نىقدار وارايىسە صىچاقلىرى التە طامە وارىنجە يىغۇب سپاھى عشر استىدكە كاھ بن بال صاتغىزىن كاھ صىچاق التىددەر ديو تىلل اىلسەلر شرعاً عشر ويردىن بالىن يىك حلال اولورمى

الجواب دىكدر بلكى زەھر قاتىلدر سپاهىنىڭ حقىن ويروب اندن يىك كىرىكدر صىچاق التىددە يىغىملىق ايلە عشرين ويرىمك لازم كىنر اول منتبە اوچ درت قوانلىرىندر لكن حالا معتبر قانونىدە سكز طقوز قوانە وارىنجەدر [كتبه الحاج محمد]

قانوندە دربىيانە رسوم عادت اغنانم ورسم اغل و خراج ارصە

حالا خراج وعادت اغنانم خصوصىدە فرمان پادشاھى بۇو جەھە صادر او لمىشدر هېبر ذمىدىن بروجە مقطوع يوزالىي اچە التور يوززىرق اچەسى خزىنە يە ضىط او توب اون اچەسىن خراج جىنه وازان قوللار الوب وچە معاشرىنىھە صرف ايدەلر اكىر قىدىمن تىعين او لاندە زىيادە خراج وارايىسە رفع او ئىنيوب كاكان التور وعادت اغنانم هېبر قىونىدىن مىرى ايچۈن براچە التور وھە اوچىوز قىونىدىن رسم اغل بىش اچە التور وھە يوز قىونىدىن يىكىمى بىش اچە دخى جمع ايدىن قوللار. الوب من بعد بواصردىن زىيادە ونقسان

الماز ديو فرمان اولنوب مالية وديوان هايمون طرقىدن حكملىرى ويرلىشدر تحريراً في جادى الآخره سنة اربع والف تارىختىدە بوبىدعت سىئەيى سان پاشا ايلىشدر جوابنى اخربىدە ويرە حالا قانوندر

[قانونە] عادت اغnam برقىوندىن براچە النق خواص هايمونه مخصوصىدر سائى ارباب تىمار وبيكىركىن وسنجاق بىك خاصلرىندن ووقىدىن ايکى قيىوندىن براچە النق قانوندر [قانونە] برسپاهى يە رسم اغل قىد اولنسە اغل رسمى اوچىوز قيىوندىن بشر اچە التور بومنوال اوزرە قانون قدىم در

[قانونە] مىرى عادت اغنامىدە رأس سنه ابريل اولىدەر ماھ ابريل اولنۇدىن سنه ئانىيەدم واقع اولان ابريل اولنە كانجەھەر كىشكىنىڭ دەنەنەن مقدار قيۇن بولۇرسە قيۇن حقى جىعنە مأمور اولىلدەفتەر ايدوب قيۇن باشنى بىرراچقا آلتور قانوندر زۇما وارىباب تىمار وغىريلەك عادت اغنم جىمى زمانى قيۇن تام دولىن دوکىن صىكە مايسى اىي اىچىنە قوزوسىلە عد اولنوب قانون قدىم بونلەر ايکى قيىوندىن براچە التور مايسىك اول كۇنى كىمك تەحويلە دوشىش اىسە قيۇن حقى انك اولور

[قانونە] ساداتدىن واصحاب مناصبىدىن وباچىلە پادشاھ قولى اولىلدەن اكىر تىمارلو واكى علوفەلودر عادت اغنم عسڪريدىن يۈز لىلى قيىوندىن ويرمۇب وبوندىن زىادەسىدىن ويزىمك اىچون احکام شریفە ويرىلوب قانون اولىشدر

[قانونە] عادت اغنامىڭ جىمى زمانى مايس اىچىنە صايلىور اول زمان معتبردر وحالا مايس اولنە اعتبار اولىتور قيۇن تام دولىن دوکىن صىكە كىردىكى زمان معتبردر

[قانونە] واغل رسمىنىڭ زمانى قيۇن دولى النق اىچون اغلىي كىردىكى زمان معتبردر اوچىوز قيىوندىن قانون اوزرە بش اچە رسم اغل آلتوب من بعد زىادە آلتىيە ديو فرمان على اصدار اولىشدر

[قانونە] وينوق زوائى سپاهى يە رعيت يازلىسە يكىرىمى بش اچە اسپېنجە ويرد وتيماز طوپراغىنە زراعت وحراثت ايدرسە عشر ورسم ويرد واكىر قيۇنى اولىسە رسم غىم كىمە حاصل يازلىسيه اكا ويرلەر ودەكرمنلى وار اىسە رسم ويرد

[قانونە] آسياب ورسم خەزىز بونلەك جىمى زمانى خەزىز كەتكەنلىكى زمان اعتبار اولىتور قانون مقرردر

در بياوه رسوم رعيت واسپيجه درسم هفت وبناك و مجرد وبونك امثالی رسوم
وامظام وقوانين نيجه در

رسوم هفت وبناك و مجرد لو احقيله مارت آينده آتفق قانونندر مارتك اول کونی
کيمک تحويلنه دوشرسه جمهه رسما هفت وبناك و مجرد انك اولور رسما هفت وبناك
مطرددکدر بعض ولايته دفترده آز وبعض يرده زياده بازيبلور دفتر جديده هر ولايت
مفصل دفترى ظهرنده اولان قانوننامه سنه نوجهله يازلش ايسه اکا کوره آلتور رؤس
کفره يه امر شريف ايله اسپيجه وضع او لمىشدر من وجدن مجردن طپراقلوبى سندن
وطپراقسزندن هر بر تفرد يکرمى بش اچه اسپيجه آلتور وبouxخصوص ولايت رومك
قانوننامه سندن مقيددر

[قانونه] ورسم مجرد مطردد دكىلدر مستقل كار وکسبه قادر اولان مسلمان رعيت
اوغللنرندن مجردن دن آلتى آچه رسما هجرد التور كافر اوغللنرندن هجرد او لىسون منزوج
او لىسون ييلده يکرمى بش اچه اسپيجه آلتور واسپيجه يه مستحق او لمىقده اعتبار بولوغه در
ومسلمان وکافر اوغللنرندن مستقل كار وکسبه قادر او لىسله رسم مجرد واسپيجه آنماز
ومسلمان رعایانك اوغلى مجرد ايکن او لىسه رسما بناك اون ايکي اچه التور و مسلمان
بناك خاتونى فوت او لىسه كىرو رسم مجرد آلتور و مسلمان مجردى جاريه تصرف اي لىسه
كىرو رسم مجرد آلتور

[قانونه] اسپيجه قاتونى مسلمدن يکرمى ايکي اچه وکافردن يکرمى بش اچه در حال
رعايا خراج موظفى چفت اچهسى ادينه و خراج مقاسمەسى عشر ادينه ويردلر خراج
موظفه ترکىدە چفت حق وبيوندرق حق ديرلر كافر ديلتجه اسپيجه ديرلر

[قانونه سلطانى در زمانه حمزه ياثا و مهدى زاده]

پادشاه اسلام يكىدين فتح ايتدى مملكتك اسکى صاحبلىنى يدلرنده مقرر قىدىنى
يدلىرى او زريته وظيفه تعين بىوروب سپاهى الدينى اول يرك عشرى اوندە بر وياخود
سکزدە بر وييان خراج مقاسمەسى وچفت رسمي ادينه ويريلان خراج موظفى ايکىسى
ييله رسوم شرعىه دندر سپاهىنىڭ حلال حقيدر رسوم عرفىه دنيلان الندە اصلا يرى

اوليان رعایادن جبه بناك ادینه النان وانك امثالی رسومدر [کذا في اجوبة المسائل الشرعية لابي السعود]

[قانونه] بر سپاهينك رعایاسی ذمى ايکن اسپنجه ويرلر ايکن سکره شرف اسلامله مشرف اولدقده سپاهى مقدمًا ذمى ايکن اسپنجه ويرلر ايديکن اسپنجه الورم ديو دخل ايلدکده مسلمان اولغله رسم بناك التور اسپنجه الماز ديو حكم شريف ويرلسدر قانوندر [سنة ١٤١٥]

[قانونه در زمانه همزه يائما] دفترده معلوم يازيلان رعيت نفسنده معلوم اولوب کار وکبه قادر اولسنه معلومدن نسه الماز اما نفسنده معلوم اوليموب زنده اولوب کندوسين دفترده معلوم يازدرمش اولسنه رسم رعيتن خلاص اولماز دفترده رسم رعيتن معاف اوله ديو يازيلان كمسنلردن رسم بناك الماز

[قانونه در زمانه همزه يائما] دفترده مسطور اوليان رعيت اوغلاري بابالري دفتردم کيمک رعيت ايشه آنلر دخى آنك رعيتىدر رعيت اوغلاري بابالريته تابعدر ورعيت معتقلرى مولاشه تابعدر رعيت اوغلارندن و معتقلرندن دخى رسوم رعایا کې التور

در بىانه اموال رسم بناك طيراقلو و طيراتق اوبلاده و رسم عروس
دېعنى كردىك هقى يېخىدر

بر رعيت دفترده بناك ياخود مجرد يازلسه يادفترده يازلسه سکره دن بتون چفت.
يانم چفت يادخى اقل يره مالك اولسنه تكرار ولايت يازيلوب تصرفنده اولان بردفترده.
اوزريته يازنجيھ دکن اولورسە ھم رسم بناك وھم تصرفنده اولان يرينىك رسمن.
ويرر مستقل کار وکبه قادر مجرد ايشه ھم رسم بناك ھم يرينىك رسمن ويرر اما
ھين تحريرده بر رعيتك الندہ بتون چفت ير بولنوب اوزريته قيد اولسنه اول رعایادن.
رسم بناك الماز هان چفت رسمي التور اما اول چفتلار سکره دن کيمک الله دوشرسه
بناك وھم چفت رسمي التور و بر رعيتك الندہ يم چقىدىن اقل برمقدار يرى اولوب.
دفترده اكتلو بناك يازلسه اون سکز اچە آلتور اما تصرفنده يولرى اولماش اکا جا
بناك ديرلر اون ايکي اچە و مستقل کار وکبه قادر مجرد ايشه آلتى اچە آلتور

[قانونه] قانون بركسنه نك دفترلو رعایاسی امام و خطيب اولسنه انلردن رسم بناك

آلماز ائمه و خطبا مقتدائی ناس اولدقلری اعتباریله مادامکه امامت و خطابت خدمتندم
اولدقچه رسم رعیت آلماز اما مؤذن و قیم اولسه رسم بنائک التور برات پادشاهی ایله
مؤذن و قیم اولدم دیو اعتبار اولماز

[قانونه] دفترده یازیلو ذمی رعیت صکرهدن پاپاس اولوب خراج واسپنجه‌سی
آلنور اما راهب غیر مخالط ایسه دیره ملازمت ایدوب معیشتی تصدق ناس ایله اولسه
نسنه آلماز یعنی خراج واسپنجه و بنائک رسم مجرد وغير رسم نامیله اصلا نسنه آلماز

در بیانه اموراں رسم عروس در زمانه محمد یاشا

کردک دکری تعین اولنان سپاهینک دفتر جدیدده رسم عروس دیو حاصل یازلسه
اول کابن اولان قربکر اولوب و سپاهینک دفترلو رعایاسی قزلرتدن اولوب مسلمان قزی
ایسه القش اچه رسم عروس ارجانبندن آلنور ثیبه ایسه طپراگه تابعدر یورکدکل ایسه
اوتوز اچه رسم عروس آلنور اما دفترده رعایاسی ذمی ایسه ذمی قزلرتدن اولوب بکر
بالغه‌دن اوتوز اچه و شیه‌لردن اون بش اچه آلنور قانون قدیدر

[قانونه] یورک طائفه‌ستک عورتی ایچون صو باشیلر و سپاهیلار طی‌امده ارده‌جقدی
دیو نزاع ودخل ایده‌منزلر قونار کوچر بر طائفه‌در افامتلری یوقدرکه طپراگه
تعلقلری اوله طپراقده ثیبه عورتک کردکی رسمین طپراق اسی اولان صاحب تیار المق
مقیم ومتکن رعایا عورته مخصوص‌صدر قانوندر.

در بیانه قانونه هفت بوزانه رسمی نیجه‌در

دفترده یازیلو رعیت چفت چبوغین بوزوب تصرقده اولان زراعته صالح حاصل ویرد
یرلرین زراعت و حراثت ایتیوب بوز و خالی قیوب کار و کسبلرین اخر صنعتدن ایدینوب
یرلری بوز و خالی قالسه اول اصل رعیتک یرلری بتون چفت ایسه هر بیل زجرأ لهم
اوچیوز اچه ونصف چفتدن یوز اللی آچه ونصف چفتدن اقل ایسه قانون قدیم اوژرم
یتمش بش آچه چفت بوزان رسمی آلنور و چفت بوزان رسمنده کذشنه اولماز یوخصوص
۱۰۷۱ اسنے محمد غرسنده فرمان اولنشدر

[قانونه] قانون چفت بوزان خصوصىنده مسلمان اولان رعایا دخى داخلدر امر و فرمان صادر او لدىنى وارد و امر شريف ويريلور

[قانونه] تعطيل اراضى يى تضمين اولنسه رسم چفت بوزان آلتى ديرلر رسم چفت بوزان بتون چفتدىن اوچيوز اچه ونصف چفتدىن يوز اللى اچه وربع چفتدىن يتش بش اچه آلتور رسم چفت بوزان قانون عثائى ده منوال مرقوم او زردد اما شرع شريفىدە ضرر نقدار ايسه آتى تضميندر بتون چفتدىن اوچيوز ونصف چفتدىن يوز اللى وربع چفتدىن يتش بش اچه ادىكلدر چفت اچهسى يكرمى ايکى اچهدر وحالدار بعض يرلرده اللى يدىشىر وبعض محللرده يكرمى يدىشىر اچه وضع او لىشىر مجرد متأهلاك النه آزدن چوقدن ير يوق ايسه آتلردن آلمغه بروجە شرعى يوقدر رسم عروس دخى بولىهدىر [كتبه الفقير ابوالسعود]

[قانونه] دفترلو رعيت طائنهسى تصرفلرنده زراعته صالح حاصل ويرلرلين بلا مانع بوز و خالى قيوب واروب آخرك طپاغنده زراعت و حراثت ايلسە تىئىه اولتوب بعد الشىئه مجموع اولمازلى ايسه زجرأ لهم اولقوله رعایادن اىکى عشر آلتور برى صاحب ارضك و برى صاحب رعيتك او لور قانوندر اما بر رعایا آخر طپاقده باغ غرس ايلسە ايکى عشر آلماز آنچى آخر طپاقده باغ دىكمىكدىن منع اولتور بوايک قانون وضع او لىفعه سبب بودرك بومقوله چفت و چبوغىان بوزان رعيت ايکىدىن خالى دكىدر يا واروب آخر طپاقده زراعت ايدە وياخود زراعت ايتمىوب واروب آخر صنعته مشغول او له اكى زراعت ايدرسه ايکى عشر اكى زراعت ايتمىوب آخر صنعته مشغول او لورسە چفت بوزان رسمي آلتور آخر طپاقده زراعت ايدىندىن هم ايکى عشر هم چفت بوزان رسمي آلماز اما سپاهىنىڭ طپاغنده زراعته صالح حاصل ويرلن بوز يرلرلين اكىدىن سىكىر واروب آخر طپاقده زراعت ايلسە ايکى عشر آلماز قانون قىدىدر زيد سپاهى تىمارى داخلنده اون بش سنه بلا عنذر بوز و خالى قالان ترلااردن بوز حقى ويرلما يېڭىڭ آخره تفويفىه قادر او لورمى

المجاوب رائى حاكم ايله او لور [كتبه حسين]

بوصورىتىدە زيد سپاهى اول ترلاارى طاپو ايله ويرمك مراد ايتدىكە اربابى بىدىلىم زراعت ايده زىز ديون زىنده رسم طاپو ويرمكە قادر او لورمى

المجاوب او لور بوز حقى ويرمشلىر ايسه [كتبه الفقير حسين] - بىتمەدى -